

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

საერთაშორისო რეცენზირებადი მულტილინგვური

სამეცნიერო ჟურნალი

„Scripta manent“

საქართველო

№4(28)

2015

ჟურნალი დაფუძნებულია
ღია დიპლომატიის ასოციაციის მიერ

GEORGIAN TECHNICAL UNIVERSITY
ГРУЗИНСКИЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

Multilingual Reviewing International Scientific Magazine
Международный рецензионный мультилингвальный научный журнал

„Scripta manent“

GEORGIA

ГРУЗИЯ

№4(28)

2015

OPEN DIPLOMATIC ASSOCIATION

АССОЦИАЦИЯ ОТКРЫТОЙ ДИПЛОМАТИИ

ISSN 1987-7390
UDK (უკ) 81+82
S-41

სარედაქციო კოლეგია:

მაია ჩხეიძე
მთავარი რედაქტორი
რუსუდან თაბუკაშვილი
მთავარი რედაქტორის მოადგილე
ია ჩიქვინიძე
პასუხისმგებელი მდივანი

რედაქციის წევრები:

ვიტა ფურცელაძე, ჰანს რუდოლფ ფლუკი, კულაშუ ხეიბიტოვა, სილვია ბოტევა,
ტანია ბრისჰამერი, ქეთევან გაბუნია, ია ბურღული, მარია მიხაილოვა,
ტატიანა მებრელიშვილი, ალბა ბრაცინო, ალესანდრა სპადაფორა, გიორგი ყუფარაძე,
რუსუდან ბოცინიძე.

მისამართი:

საქართველო, თბილისი, 0175, კოსტავას 77, კორპუსი VI, სართული VIII
ტელ. : 236 51 76
E-mail. : r. tabukashvili@gmail.com

ტექნიკური უზრუნველყოფა: კარინა ხარაზიშვილი
E-mail. : k-kharazishvili@mail.ru
scripta.manentmagazine@gmail.com

ჟურნალის ელექტრონული ვერსია განთავსებულია ღია დიპლომატიის ასოციაციის ვებგვერდზე:
[www. odageorgia.ge](http://www.odageorgia.ge)

Editorial Board:

Maia Chkheidze, Viola Purtseladze, Rusudan Tabukashvili, Ia Chikvinidze, Hans Rudiger Fluck,
Kulpash Beibitova, Tania Grieskhammer, Ketevan Gabunia, Ia Burduli, Maria Mikhailova,
Silvia Boteva, Tatiana Megrelishvili, Alba Graziano, Alessandra Spadafora, Georgi Kuparadze, Rusudan Gotsiridze.

Address: Kostava str. 77, 0175, Tbilisi, Georgia

Tel. : (995 32) 236 51 76

E-mail: r. tabukashvili@gmail. com

Electronic version: [www. odageorgia. ge](http://www.odageorgia.ge)

Редакционная коллегия:

Майя Чхеидзе, Виола Пурцеладзе, Русудан Табукашвили, Ия Чиквинидзе, Ганс Рудигер Флук,
Кульпаш Бейбитова, Таня Грисхаммер, Кетеван Габуня, Ия Бурдули, Мария Михайлова,
Сильвия Ботева, Татьяна Мегрелишвили, Альба Грациано, Алессандра Спадафора, Георгий Купарадзе,
Русудан Гоциридзе.

Адрес: Ул. Костава 77, 0175, Тбилиси, Грузия

Тел. : (995 32) 236 51 76

E-mail: r. tabukashvili@gmail. com

Электронная версия: [www. odageorgia. ge](http://www.odageorgia.ge)

რედაქციისაბან

„Scripta manent“ საერთაშორისო რეცენზირებადი მულტილინგუური სამეცნიერო ჟურნალია, რომელიც აქვეყნებს ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა როგორც ტრადიციულ, ისე თანამედროვეობაზე დაფუძნებულ თეორიულ თუ პრაქტიკულ ნაშრომებს. ამას გარდა, იგი ადგილს უთმობს რეცენზიებს, თარგმანებსა და სხვადასხვა ტიპის შემოქმედებით ნაშრომს.

პროფესიონალთა ნაშრომების გამოქვეყნების გარდა ჟურნალი მიზნად ისახავს ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა პოპულარიზაციას მომავალ თაობებში. ჟურნალის რედაქლეგია განსაკუთრებული ინტერესითა და ყურადღებით ეკიდება დოქტორანტთა და ახალგაზრდა მეცნიერთა ნაშრომებს.

ჟურნალი რეცენზირებადია, უარყოფითი რეცენზიით ნაშრომი ავტორს არ უბრუნდება. ჟურნალის სამუშაო ენებია: ქართული, რუსული, ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, ესპანური და იტალიური.

სარედაქციო კოლეგიის წევრები მოღვაწეობენ საქართველოს (თბილისი), გერმანიის (ბოხუმი, ბერლინი), რუსეთის (მოსკოვი), ყაზახეთის (ასტანა), ბულგარეთის (სოფია) და იტალიის (ტუსცია) უნივერსიტეტებში.

სარჩევი

ფილოლოგია

ციური ახვლედიანი, ქეთევან გაბუნია

კანადური ფრანგულის სუბსტანტიურ ფრაზეოლოგიზმთა სემანტიკური სტრუქტურა.....10

თეა ბორჩხაძე

ინტერნეტ დისკურსი და ლინგვოკულტუროლოგიური ველი.....14

თამილა დავითაძე

ლექსის მუსიკალობა და დაფარულ აზრთა პოეტიკა პოლ ვერლენის
ლექსში „შემოდგომის სიმღერა“ 18

მარინა ზორანიანი

სიმბოლოების როლი ტექსტის ინტერპრეტაციაში 23

ხათუნა წიკლაური

დრო როგორც გარეგნული საგნობრივი სამყაროს ისტორია
მარსელ პრუსტის ნაწარმოებში “სვანის მხარეს” 28

სოციალური მეცნიერებები

ვერიკო ხუციშვილი

ქართულ-რუსული ურთიერთობების თავისებურებანი და კონფლიქტის მოგვარების
პრობლემები 37

პოეზია და პროზა

ირინა კვესელავა

ლექსები.....41

ნატო თხილავა

Terra Nova მოთხრობა.....47

ნატო თხილავა

სპილოს ზურგი. მოთხრობა.....51

Contents

Philology

Tsiuri Akhvlediani, Ketevan Gabunia The Semantic Structure of Substantive Phraseology in Canadian French.....	10
Tea Borchkhadze Internet Discourse and Linguocultural Field	14
Tamila Davitadze Musicality and Hidden Ideas of Paul Verlaine’s “Autumn song”	18
Marina Zoranyan The Role of Symbols in Text Interpretation.....	23
Khatuna Tsiklauri Time as an External History of the World in the Work by Marsel Proust “Swann’s Way”.....	28

Social Sciences

Veriko Khutsishvili Features of the Georgian-Russian Relations and Issues Conflict Settlement	38
---	----

Poetry and Prose

Irina Kveselava Poems.....	41
Nato Tkhilava Terra Nova. Story.....	47
Nato Tkhilava The back of Elephant. Story.....	51

Содержание

Филология

Циури Ахвледиани, Кетеван Габуня

Семантическая структура субстантивных фразеологизмов в канадском варианте французского языка 10

Теа Борчхадзе

Интернет дискурс и лингвокультурное поле 14

Тамила Давитадзе

Музыкальность стиха и поэтика скрытых смыслов в стихотворении Поля Верлена „Песня Осени“ 18

Марина Зоранян

Роль символов в интерпретации текста 23

Хатуна Циклаури

Время как история внешнего предметного мира в произведении Марселя Пруста „В сторону Свана“ 28

Социальные науки

Верико Хуцишвили

Особенности грузинско-русских отношений и проблемы урегулирования конфликта 37

Поэзия и проза

Ирина Квеселава

Стихи 41

Нато Тхилава

Terra Nova. Рассказ 47

Нато Тхилава

Спина слона. Рассказ 51

ფილოლოგია

Philology

Филология

კანადური ფრანგულის სუბსტანტიურ ფრაზეოლოგიზმთა სემანტიკური სტრუქტურა

ციური ახვლედიანი
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. №36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ. 599 508 607
E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

ქეთევან გაბუნია
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. №36, 0179, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 599 201 099
E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

რეზიუმე

კანადის ფრანგული ენის სუბსტანტიური ფრაზეოლოგიური ერთეულები ნაწარმოებია სემანტიკური გარდაქმნის შემდეგ ფორმათა შედეგად: მეტაფორული და მეტონიმიური გადააზრება, ლექსიკურ მნიშვნელობათა შესუსტება, აზრობრივი წამატება (ზრდა), ხალხურ-ეტიმოლოგიური დამახინჯება; ასევე ფართოდაა წარმოდგენილი სუბსტანტიური ფრაზეოლოგიური ერთეულების სემანტიკური გარდაქმნის ისეთი ფორმა, როგორცაა ნასესხობა და კალკირება ინგლისური ენიდან.

საკვანძო სიტყვები:

იდიომა, უნილატერალური ფრაზეოლოგიზმი, მეტაფორული და მეტონიმიური გადააზრება.

შესავალი

ფრანგული ენის კანადურ ვარიანტში სუბსტანტიური ფრაზეოლოგიური ერთეულები, ისევე როგორც საფრანგეთის ფრანგულ

ენაში, შეიძლება იყვნენ იდიომები და უნილატერალური ფრაზეოლოგიზმები.

ძირითადი ნაწილი

სუბსტანტიური იდიომა-ფრაზეოლოგიზმები განსხვავდებიან უნილატერალური (ცალმხრივი) ერთეულებისაგან „კომპონენტური“ შემადგენლობის სრული სემანტიკური გარდაქმნით, რის შედეგადაც მათ შორის დენოტატურ-სიგნიფიკატური განსხვავებები, ერთი მხრივ, და მათ პროტოტიპებთან – მეორე მხრივ, უნილატერალურ ფრაზეოლოგიურ ერთეულებში არსებულ ასეთსავე განსხვავებებთან შედარებით, გაცილებით უფრო არსებულნი არიან” [Назарян А. Г. “Фразеология современного французского языка: 177]. თუმცა იდიომა-ფრაზეოლოგიზმის თანაფარდობა მის პროტოტიპთან შეიძლება სხვადასხვა იყოს. ფრანგული ენის კანადურ ვარიანტში გვხვდება შემდეგი თანაფარდობები:

საგანი/საგანი: **une (vraie) patente à gosses** ‘ცუდად მომუშავე აპარატი’, **un vrai tombeau** ‘მოუხერხებელი მანქანა’;

საგანი/პიროვნება: **une langue sale** ‘ჭორიკანა’;

საგანი/განყენებული ცნება: **la cerise sur le gâteau** ‘გადანამეტი’, **un char et puis une barge** ‘დიდი რაოდენობა’;

პიროვნება/პიროვნება: **un mangeux de balustrade** ‘ფარისეველი, პირფერი’, **un vrai forgeron** ‘ცუდი ექიმი’;

პიროვნება/საგანი: **le diable à quatre** ‘სხვადასხვა რამე, რა გინდა რა, რაღა არ’;

პიროვნება/განყენებული ცნება: **l’homme qui a vu l’homme qui a vu l’ours** ‘მონაგონი, მონაჩმახი, ტყუილი’;

ცხოველი/პიროვნება: **un chaud lapin** ‘მგრძობიარე ადამიანი’, **un chien mouillé** ‘მშიშარა, მხდალი’;

ნივთიერება/პიროვნება: **la crème de la famille** 'ოჯახის საუკეთესო ბავშვი', **la crème des crèmes** 'საუკეთესო ქალბატონი';

ნივთიერება/განყენებული ცნება: **de la bouillie pour les chats** 'უთავბოლობა. აბღაუბღა', **le caramel sur la crème glacée** 'გადანამეტი';

განყენებული ცნება/განყენებული ცნება: **la vraie nature de Bernadette** 'სიმართლე';

განყენებული ცნება/პიროვნება: **un peace and love** 'ჰიპი'.

სუბსტანტიურ უნილატერალურ ფრაზეოლოგიზმებს უფრო დიდი აზრობრივი კავშირი აქვთ თავიანთ პროტოტიპებთან, ვიდრე იდიომა-ფრაზეოლოგიზმებს. ისინი წარმოადგენენ "ნაწილობრივი სემანტიკური გარდაქმნის შედეგს", ამიტომაც უნილატერალურ ფრაზეოლოგიზმსა და მის წყაროს შორის განსხვავებები ნაკლებად შესამჩნევია: **une preuve en béton armé** 'უღაგო მტკიცება/დამამტკიცებელი საბუთი', **l'âge de la cerise** 'მოწიფულობა/მოწიფულობის ასაკი', **l'air magané** 'დაღლილი სახე/გამომეტყველება'.

საფრანგეთის ფრანგულ ენაში განსაკუთრებით გაგრძელებულია ორწევრიანი უნილატერალური ფრაზეოლოგიზმები, რომელთა შემადგენლობაშია არსებითი და ზედსართავი სახელები (**guerre froide** 'ცივი ომი', **marché noir** 'შავი ბაზარი'), ფრანგული ენის კანადურ ვარიანტში კი – მსგავსი ფრაზეოლოგიზმები ნაკლებადაა (**l'air chamau** 'სულელური შესახედაობა/იერი'); უფრო მეტად გამოიყენება ფრაზეოლოგიზმები, რომლებიც შედგებიან წინდებულ **de**-თი შეერთებული ორი არსებითი სახელისაგან: **un air de boeuf** 'პირქეში იერი', **une équipe de baseball** 'ბანდა'.

ფრანგული ენის კანადური ვარიანტის სუბსტანტიურ ფრაზეოლოგიზმთა დიდი ნაწილი წარმოშობილია ხატოვანი გადააზრების შედეგად; ისინი იყოფიან ორ ჯგუფად:

ფრანგული ენის კანადური ვარიანტის სუბსტანტიურ ფრაზეოლოგიზმთა წარმოქმნის ხერხია ასევე ლექსიკურ მნიშვნელობათა შესუსტება. ეს ხერხი ნაკლებადაა გავრცელებული როგორც საფრანგეთის, ასევე კანადის ფრანგულ ენაშიც. ამგვარ ფრაზეოლოგიზმთა თავისებურებას წარმოადგენს ის, რომ ისინი უმეტესად უნილატერალური ფრაზეოლოგიზმებია: **un froid à fendre les bûches** 'ძლიერი სიცივე', **une face à fesser dedans** 'უმნო, მახინჯი სახე'.

მეტაფორული გადააზრება: **un panier percé** 'ენატანია, დამბეზღებელი', **un spotte à panneau** 'ყბედი, ენატარტარა'.

მეტონიმური გადააზრება: **un visage à deux faces** 'თვალთმაქცი, ორპირი', **une tête de fioche** 'ჯიუტი, კერპი'.

ფრანგული ენის კანადური ვარიანტის სუბსტანტიურ ფრაზეოლოგიზმთა წარმოქმნის ხერხია ასევე ლექსიკურ მნიშვნელობათა შესუსტება. ეს ხერხი ნაკლებადაა გავრცელებული როგორც საფრანგეთის, ასევე კანადის ფრანგულ ენაშიც. ამგვარ ფრაზეოლოგიზმთა თავისებურებას წარმოადგენს ის, რომ ისინი უმეტესად უნილატერალური ფრაზეოლოგიზმებია: **un froid à fendre les bûches** 'ძლიერი სიცივე', **une face à fesser dedans** 'უმნო, მახინჯი სახე'.

სუბსტანტიურ ფრაზეოლოგიზმთა წარმოქმნის დანარჩენი ხერხები უფრო იშვიათია; მათ განეკუთვნება:

აზრობრივი წამატება: **Marie quat'poches** 'ფეთხუმი'.

ხალხურ-ეტიმოლოგიური დამახინჯება: **amis comme cochons** 'გულითადი მეგობრები'.

ფრანგული ენის კანადური ვარიანტის სუბსტანტიურ ფრაზეოლოგიზმთა წარმოების განსაკუთრებულ საშუალებას წარმოადგენს ინგლისური ენიდან ნასესხობა ან ინგლისურ ფრაზეოლოგიზმთა კალკირება. ინგლისური ენიდან ნასესხობით ფრაზეოლოგიური ერთეულის შექმნა იმგვარად წარმოებს, როგორც ფრანგული ლექსიკით ფრაზეოლოგიზმთა წარმოება, ანუ გადააზრებით, ლექსიკურ მნიშვნელობათა შესუსტებით და ა. შ.; ხოლო რაც შეეხება კალკირების ხერხით წარმოებას, ასეთ შემთხვევაში ფრაზეოლოგიური ერთეული უპირატესად ფრანგული ლექსიკისაგან შედგება, მაგრამ მოდელები, რომელთა მიხედვითაც აგებულია ფრაზეოლოგიური ერთეულები, მსგავსია შესაბამისი ინგლისური ფრაზეოლოგიზმების მოდელებისა; მაგალითად, **une assurance mur à mur** 'სრული, აბსოლუტური

გარანტია' წარმოადგენს ნაწილობრივ კალკირებას ინგლისური გამონათქვამისა **wall-to-wall carpet** 'წარმატებისკენ სვლა'.

დასკვნა

საფრანგეთის ფრანგულ ენაში, იდიომა-სა და მის გენეტიკურ პროტოტიპს შორის აზრობრივი თანაფარდობის გაცილებით მეტი სახეობაა, ვიდრე კანადის ფრანგულ ენაში; მაგალითად, კანადის ფრანგული ენის კანადიზმებში არ არის წარმოდგენილი თანაფარდობის ისეთი სახეობები, როგორცაა საგანი/ცხოველი (შდრ. ფრანგ. **sac à puces** 'ძაღლი'), ცხოველი/განყენებული ცნება (ფრანგ. **cheval de bataille** 'საუბრისათვის საყვარელი თემა, მუდმივი სასაუბრო თემა'), ნივთიერება/პიროვნება (ფრანგ. **pâte molle** 'უნებისყოფო ადამიანი'). ასევე საფრანგეთში მეტადაა გავრცელებული უნილატერალური ფრაზეოლოგიზმები. ფრანგული ენის კანადურ ვარიანტში, უნილატერალური ფრაზეოლოგიური ერთეულები იწარმოებიან მხოლოდ რამდენიმე სტანდარტული მოდელით (მაგ., არსებითი სახელი + ზედსართავი სახელი), ხოლო დანარჩენი კომბინაციები იშვიათად გვხვდება. კანადის ფრანგული ენის სუბსტანტიური ფრაზეოლოგიური ერთეულები ნაწარმოებია სემანტიკური გარდაქმნის შემდეგ ფორმათა შედეგად: მეტაფორული და მეტონიმური გადააზრება, ლექსიკურ მნიშვნელობათა შესუსტება, აზრობრივი წამატება (ზრდა), ხალხურ-ეტიმოლოგიური დამახინჯება. საფრანგეთის ფრანგულ ენაში, ფრაზეოლოგიური ერთეულები წარმოიქმნებოდნენ ელიპსისისა და არქაიზმების შედეგადაც, რაც ხდებოდა შუა საუკუნეებში, ანუ ფრანგული ენის კანადური ვარიანტის წარმოშობამდე. კანადის ფრანგულ ენაში ფართოდაა წარმოდგენილი სუბსტანტიური ფრაზეოლოგიური ერთეუ-

ლების სემანტიკური გარდაქმნის ისეთი ფორმა, როგორცაა ნასესხობა და კალკირება ინგლისური ენიდან.

ლიტერატურა

1. Picoche J. (1992): Précis de lexicologie française. Paris
2. Picoche J. (2007): L'enseignement du vocabulaire français. Paris
3. Назарян А. Г. (1987): Фразеология современного французского языка. Москва

Семантическая структура субстантивных фразеологизмов в канадском варианте французского языка

*Ахвледиани Циური Александровна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр. И. Чавчавадзе №36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 599 508 607
E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com*

*Габуня Кетеван Учаевна
Тбилисский государственный университет
Факультет гуманитарных наук
Пр.И. Чавчавадзе №36, 0179, Тбилиси, Грузия
Тел.: 599 201 099
E-mail: keti_gabunia@yahoo.com*

Резюме

Субстантивные фразеологические единицы французского языка Канады образованы в результате следующих форм семантического преобразования: метафорическое и метонимическое переосмысление, ослабление лексических значе-

ний, смысловое наращение, народноэтимологическое искажение; также широко представлена такая форма семантического преобразования, как заимствование и калькирование из английского языка.

Ключевые слова:

идиома, унилатеральный фразеологизм, метафорическое и метонимическое переосмысление.

**The Semantic Structure of
Substantive Phraseology in
Canadian French**

Tsiuri Akhvlediani

Tbilisi State University

Humanitarian science faculty

36, Chavchavadze ave., 0179, Tbilisi, Georgia

Tel.:599 508 607

E-mail: tsiuriakhvlediani@yahoo.com

Ketevan Gabunia

Tbilisi State University

Humanitarian science faculty

36, Chavchavadze ave., 0179, Tbilisi, Georgia

Tel.:599 201 099

E-mail: keti_gabunia@yahoo.com

Abstract

Substantive phraseological units of Canadian French language are derived according to the following forms of semantic transformation: metaphoric and metonymic interpretation, weakening of lexical meanings, semantic growth, colloquial etymological perversion; Besides, widely are presented the forms of semantic transformation of substantive phraseological units like borrowing and loan words from English language.

Keywords:

idiom, unilateral phraseology, metaphoric and metonymic interpretation.

ინტერნეტ დისკურსი და ლინგვოკულტუროლოგიური ველი

თეა ბორჩხაძე
საქართველოს საპატრიარქოს
წმინდა ანდრია პირველწოდებულის
სახელობის უნივერსიტეტი
ჭავჭავაძის გამზ. №53 ა, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 599 107 244
E-mail: borchkhadze@yahoo.com

რეზიუმე

თითოეულ სამეცნიერო-ტექნიკურ რევოლუციას თან ახლავს ლინგვისტიკური რევოლუციაც. ინგლისელი ენათმეცნიერი ნორმან ფეირკლაუ ახასიათებს მსოფლიოში არსებულ დღევანდელ ენობრივ სიტუაციას, როგორც საკომუნიკაციო ენის ტექნოლოგიზაციას, რაც პირველ რიგში უკავშირდება ინტერნეტის ინტენსიურ დანერგვას საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში და ამ სფეროსთან დაკავშირებული ლექსიკის ფართო გამოყენებას.

საზოგადოების ცხოვრებაში კომპიუტერისა და ინტერნეტის ინტენსიური დანერგვა იწვევს განსაკუთრებული სახის დისკურსის - ინტერნეტ-დისკურსის ფორმირებას.

ენაში ხდება ისეთი ლექსიკური ქვესისტემის ფორმირება, რომელსაც აქვს საკუთარი ენობრივი თავისებურებები და განსაკუთრებული სოციო-კულტურული მახასიათებლები.

საკვანძო სიტყვები:

ლინგვოკულტუროლოგიური ველი, ლინგვოკულტურება, ველის ბირთვი, ცენტრი და პერიფერია, პარადიგმატიკა და სინტაგმატიკა.

შესავალი

ველის მეთოდია, რომელიც შეიმუშავეს ი. ტრირმა, ვ.პორციგმა, ლ. ვაისგერბერმა და

სხვა მეცნიერებმა, ვითარდებოდა თანამედროვე მეცნიერების ბევრ მოდიფიკაციაში. ველის ცნება საკმაოდ კარგად ხსნის ონომასიოლოგიის ფაქტებს „სამყაროს ხატის“ სინქრონულ ენობრივ ინტერპრეტაციაში.

ენობრივი ველი ენის მსოფლადქმის ნაწილია, ამ პლანში ისმის საკითხი ველის შესახებ, რომელშიც ენობრივი ერთეულები განიხილება იმ თვალსაზრისით, თუ როგორ ასახავენ ისინი კულტურის შესაბამის ფრაგმენტს. ამ დარგში ერთ-ერთი ბოლო მიღწევაა ვ. ვორობიოვის მიერ შემუშავებული ლინგვოკულტუროლოგიური ველის კონცეფცია, რომელიც ზოგადად განისაზღვრება როგორც ერთეულთა იერარქიული სისტემა, რომელთაც აქვთ საერთო მნიშვნელობა და ასახავენ კულტურის შესაბამის ცნებებს - ლინგვოკულტურემებს.

ძირითადი ნაწილი

ვორობიოვის თეორიის მიხედვით [Воро́бьев: 2006], ლინგვოკულტუროლოგიურ ველს შეიძლება ჰქონდეს როგორც კონკრეტული, ისე აბსტრაქტული ხასიათი და შესაბამისად, მის დომინანტად გვევლინება კონკრეტული და განყენებული სემანტიკის სიტყვები. ველის ერთეულები განიხილება მათი პარადიგმატიკული და სინტაგმატიკური თავისებურებების თვალსაზრისით, რაც ასახავს ველის ელემენტების არამარტო საგნობრივ-ცნებობრივ კავშირს, არამედ რეალიათა შესატყვისი საგნების გამოყენების ხასიათსაც, მათი, როგორც მატერიალური და სულიერი კულტურის ელემენტებად გამოყენებას. ლინგვოკულტუროლოგიური ველის ელემენტები ლინგვისტიკური და რეფერენტულია და თავისი ბუნებით უფრო რთული მოვლენაა, ვიდრე სხვა ველები. ვორობიოვის მტკიცებით, ლინგვოკულტუ-

როლოგიური ველი როგორც ლინგვოკულტურემათა სტრუქტურა, წარმოადგენს ნიშანთა, მნიშვნელობათა და შესატყვის ცნებათა ერთობლიობას კულტურის ობიექტების შესახებ, ხოლო ლინგვოკულტურემათა სემანტიკა წარმოადგენს ენობრივი და არაენობრივი შინაარსის – რეფერენტის ასახვის სხვადასხვა და ამავდროულად ურთიერთდაკავშირებული ფორმების დიალექტიკურ კავშირს.

ლინგვოკულტურემა შედის არა მარტო ენობრივ ურთიერთობებში, არამედ უფრო ღრმა არაენობრივ „პარადიგმებში“ და „სინტაგმებში“. ლინგვოკულტუროლოგიური ველი თავისი ბუნებით ახდენს ენობრივი და კულტუროლოგიური შინაარსის სინთეზს. ვორობიოვის აზრით, ასეთი ველის უმთავრესი სტრუქტურულ-სემანტიკური კომპონენტებია ველის ბირთვი და მისი ინვარიანტული ლინგვოკულტუროლოგიური არსი; ცენტრი და პერიფერია; ლინგვოკულტურემათა პარადიგმატიკა და სინტაგმატიკა [E. B. Елисеєва. 2013].

ვორობიოვი ამგვარად განავითარებს ლინგვოკულტუროლოგიური ველის განსაზღვრებას და გვთავაზობს, გავიგოთ ის როგორც ლინგვოკულტურემათა იერარქიული სისტემა, რომელთაც აქვთ გარკვეული კულტურული სფეროსთვის დამახასიათებელი საერთო (ინვარიანტული) აზრი. ასეთი გაგებით, ლინგვოკულტუროლოგიური ველის ბირთვს აქვს არა მარტო საერთო ენობრივი მნიშვნელობა, არამედ ლინგვოკულტუროლოგიური ინვარიანტული აზრიც.

ლინგვოკულტუროლოგიური ველის ბირთვი მოიცავს ლინგვოკულტურემათა ძირითად კლასს (ჯგუფებს), რომლებსაც ვორობიოვი პირობითად უწოდებს სუბ-ველებს, ან მიკროველებს, რომლებიც განეკუთვნება სუბიერ და მატერიალური კულტურის სხვადასხვა სფეროებს.

ჩვენ ინტერნეტს განვიხილავთ ლინგვოკულტუროლოგიური ველის ბირთვად. ინ-

ტერნეტის ველის ბირთვი შედგება მიკროველებისაგან. პირველ ყოვლისა, ადამიანი და მისი ყოველდღიური ცხოვრება მოიცავს ისეთ მიკროველებს, როგორებიცაა:

სხეულის ნაწილები და ორგანოები: Brain, backbone, hand, finger

მოთხოვნილებები:

საკვები: Spam, cracker, ham, honey

ტანსაცმელი: Jacket, button, boot, pocket, shoe

საცხოვრებელი და საშინაო მოხმარების საგნები: Window, mirror, pad, desktop

გარდა ამისა, ადამიანი და მისი შრომითი საქმიანობა მოიცავს ისეთ მიკროველებს, როგორებიცაა:

ადამიანის ფიზიკური მდგომარეობის საძიარო: Sleep, play, run, load

მედიცინა და ჯანმრთელობა: fast infector, antidote, clone, morphing

კომერცია/ეკონომიკა: contact card, electronic brokerage, (network) meltdown, dormant account

სამხედრო სფერო: Password, Cache, kill, (letter) bomb

სამთო (სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების) სფერო: net/web mining/digging

ნავიგაცია: Port, navigate, piracy

მშენებლობა: Chrome

ტრანსპორტი: Traffic, bus, highway

მიკროველს – ხელოვნება, მეცნიერება, რელიგია, სპორტი, ვაერთიანებთ საერთო სახელწოდებით – ადამიანი, მისი გატაცებები და სულიერი ცხოვრება: ხოლო მიკროველებს – ფაუნა, ფლორა და ბუნებრივ მოვლენებს ვაერთიანებთ სახელწოდებით – ადამიანი და ბუნება.

ინტერნეტ ლექსემები უმრავლეს შემთხვევაში სტანდარტული ენის ჩვეულებრივი სიტყვებია, რომლებიც დაექვემდებარა სიტყვათწარმოებით ტრანსფორმაციებს. მაგ.:

Mailer – (გამგზავნი) – საფოსტო პროგრამა

Hedgehog – (ზღარბი) – გამოუცდელი მომხმარებელი

ავტორის მიერ შექმნილის (coinage) მაგალითად გამოდგება *cyberspace*, რომელიც მოიგონა უილიამ გიბსონმა და პირველად იხმარა ის თავის სამეცნიერო-ფანტასტიკურ მოთხრობაში *Neuromancer*, რომელშიც აღწერილია კომპიუტერების სამყარო და ამ სამყაროში მცხოვრები საზოგადოება (ბერძნულიდან: *kybernan, to govern* – მართვა).

ინტერნეტის ენა, ერთი მხრივ, ქმნის განსაკუთრებულ ენობრივ ქვესისტემას, მეორე მხრივ კი ვითარდება ზოგადეროვნული ენის წესების მიხედვით. როგორც ინტერნეტ დისკურსის ენობრივი სისტემის ანალიზმა გვიჩვენა, შესაძლებელია გამოვეყოთ ლექსემათა ოთხი ჯგუფი. პირველ ჯგუფში შედის ისეთი ტექნიკური ტერმინები, როგორცაა პროგრამათა, ბრძანებათა, მოწყობილობათა, პროგრამირების ენათა სახელწოდებები და ა.შ. [Abramov V. Y., Husnullina Y. A. 2015; T. Jordan. 2013].

მეორე ჯგუფში შედის პროფესიული ჟარგონი, ტექნიკური ენა, რომელიც წარმოიქმნება და ვითარდება სპეციალისტების მიერ ერთობლივი მუშაობის პროცესში.

მესამე ჯგუფში შედის სლენგური ლექსემები, რომლებიც ჩნდება პროგრამისტების ჯგუფში, ამ ჯგუფის მიღმა მყოფი საზოგადოებისათვის გაუგებარი მოვლენების აღსანიშნავად. სლენგის ენა შეიძლება არ უკავშირდებოდეს უშუალოდ კომპიუტერს და ინტერნეტს. ამ ლექსემებს აქვთ როგორც დადებითი, ისე უარყოფითი შეფასებები და ახდენენ იუმორის უჩვეულო გრძნობის დემონსტრირებას [I. Kotāne: 2011].

მეოთხე ჯგუფში შედის ინტერნეტ-ლექსემები, რომლებიც გაცდნენ კომპიუტერის

სპეციალისტთა ვიწრო ჯგუფს და ცნობილი გახდნენ ყველა ინტერნეტ მომხმარებლისა და თანამედროვე ადამიანისათვის.

დასკვნა

ინტერნეტმა განაპირობა ენის ფუნქციონირების ახალი გარემოს შექმნა, გაჩნდა ქსელური ენა ან ელექტრონული ენა. თავისი არსებობის მანძილზე ამ ენამ შეიძინა ლინგვისტიკური თავისებურებები, რომელთა შორის მნიშვნელოვანია ინტერნეტის ლექსიკური თავისებურებები.

ლიტერატურა

1. Воробьев В. В. (2006): Лингвокультурология. Москва. Издательство Российского университета дружбы народов
2. Елисеева Е. Б. (2013): Лингвокультура как единица декодирования культурных смыслов при переводе художественного текста. Тамбов: Грамота, 2013. № 3 (21)
3. Abramov V. Y. – Husnullina Y. A., Socio-Lingvo-Cultural Concept “Virtual Community”: Structure and Content, UDC/УДК 811.111-26 DOI: 10.17809/03(2015)-17
4. Jordan T. (2013): Communication and the Internet, <http://wp.me/p1XI21-1z1>
5. Inta Kotāne (2011):, Culture as an Element of Sustainable Development and Urban Attraction Capacity, ISSN 1822-6760. Management theory and studies for rural business and infrastructure development. Nr. 2 (26). <http://vadyba.asu.lt/26/112.pdf>

Internet Discourse and Linguocultural Field

Tea Borchkhadze

*Georgian Patriarchal St. Andreas First-Called
University*

53^a Chavchavadze av., Tbilisi, Georgia

Tel.: 599 107 244

E-mail: borchkhadze@yahoo.com

Abstract

Each scientific-technical revolution is followed by linguistic revolution. English linguist Norman Fairclough characterizes the language situation of the current world as technologization of the language of communication. First of all it is connected with the intensive implementation of Internet in every sphere of community life and wide application of the vocabulary corresponding to this sphere. Intensive implementation of computer and Internet in the life of society causes formation of Internet discourse – a particular type of discourse.

Formation of particular lexical subsystem occurs with its own language and socio-cultural characteristics.

Keywords:

linguocultural field, linguoculturema, field nucleus, centre and periphery, paradygmatics and syntagmatics.

Интернет дискурс и лингвокультурное поле

Борчхадзе Tea Давидовна

*Грузинский патриарший университет Андриш
Первозванного*

Пр. Чавчавадзе №53а, Тбилиси, Грузия

Тел.: 599 107 244

E-mail: borchkhadze@yahoo.com

Резюме

Каждая научно-техническая революция сопровождается лингвистической революцией. Английский языковед Норман Фэйрклау характеризует языковую ситуацию современного мира как технологизацию языка коммуникации. Прежде всего это связано с интенсивным внедрением Интернета в любой сфере общественной жизни и широким применением лексики, которая соответствует этой сфере. Интенсивное внедрение компьютера и Интернета в жизни общества приводит к формированию особого типа дискурса - интернет-дискурса.

Формируется особая лексическая подсистема, которая имеет собственные языковые особенности и особые социо-культурные свойства.

Ключевые слова:

лингвокультурное поле, лингвокультурема, ядро поля, центр и периферия, парадигматика и синтагматика.

ლექსის მუსიკალობა და დაფარულ აზრთა პოეტიკა პოლ ვერლენის ლექსში „შემოდგომის სიმღერა“

თამილა დავითაძე
ბათუმის შოთა რუსთაველის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ევროპეისტიკის დეპარტამენტი
ნინო შვილის ქ. №35, 6010, ბათუმი,
საქართველო
ტელ.: 593 326 550
E-mail: tamdav7511@mail.ru

რეზიუმე

პოლ ვერლენმა მნიშვნელოვანი ცვლილებები შეიტანა ფრანგულ ლექსში. მას ნიჭიერი და ორიგინალური პოეტის სახელი „სატურნულმა ლექსებმა“ მოუპოვა, რომლებიც დაფარული აზრებითა და მუსიკალობით გამოირჩევა. ბგერების, ხმების იდუმალ აზრსა და დაფარულ აზრთა პოეტიკას წინამდებარე ნაშრომში ვერლენის ცნობილი ლექსის – „შემოდგომის სიმღერის“ – მაგალითზე განვიხილავთ. ჩვენ შევეცადეთ ჩავეწვდომოდით ვერლენის სულის საიდუმლოს, რომელიც მიწიერ ჰარმონიაზე ოცნებობდა. ვერ ნახა რა იგი ამქვეყნიურ სამყაროში, ტკივილისაგან იტანჯება და მოთქვამს. თუმცა ეს პესიმიზმი საზრდოობს არა ცხოვრების ზოგადად აბსტრაქტული მწუხარე გააზრებით, არამედ კონკრეტული, თავის თანადროული ეპოქის ცხოვრებისეული სინამდვილის მიმართ უკმაყოფილებით.

საკვანძო სიტყვები:

სიმბოლიზმი, იმპრესიონიზმი, სატურნი, ვიოლინო, სიმღერა, ფოთოლი, ქარი, პეიზაჟი.

შესავალი

ლირიკა ყოველთვის ეხმაურებოდა საზოგადოებრივი განწყობის ცვლილებებს.

ლიტერატურული მანიფესტები, დეკადანსი, ნეორომანტიზმი, ნატურალიზმი, სინთეტიზმი, ასახავდნენ მსოფლიოში მიმდინარე პროცესებისა და ცვლილებების საერთო სურათს, ამბოხებულ ევროპას... ლოტრეა-მონისა და მალარმეს დროიდან მოყოლებული ლიტერატურაში გაჩნდა „ექსპერიმენტალური ტექსტები“, მოხდა პოეტიკური ენის ნამდვილი რევოლუცია, რაც გამოიწვია ნოვატორთა მიერ განხორციელებულმა ლიტერატურულმა გარღვევებმა. როგორია „სიმბოლისტ-პოეტთა მეთაურის“ [Мережковский. 1995:537] – ვერლენის როლი ამ ამბოხების ორომტრიალში? „მუდამ დახვეწილი, გაღანტური კავალერი“ [Мережковский. 1995:537], თავს მიიჩნევდა რა თანამედროვეობის პოეტად, იყო ხან დეკადენტი, ხანაც იმპრესიონისტი. საფრანგეთში ვერლენისტიკის აყვავება ხდება 70-იან წლებში. ამ პერიოდისათვის ჩნდება ჟ.ზაიედას, ჟ.რობიშეს, ს.ბერტრანის, ე.ციმერმანის, სულიე-ლაპიერის, ო.ნადალის შრომები. 70-იანი წლების აღმაფრენის შემდგომ ვერლენის პოეზიის შესწავლა მიუყრდა, მაგრამ, შეიძლება ითქვას, ინტერესი მისი პოეზიისადმი არ შენელებულა, რასაც მოწმობს ე.ციმერმანის სტატია: „ვერლენის მრავალფეროვნება“, „ფიქრები პოეზიის ბუნებაზე“, სადაც ვკითხულობთ: „თუ დღეს ვერლენს ნაკლებად იკვლევენ, სამაგიეროდ მას ძველებურად ბევრს კითხულობენ...“ [Zimmermann. 1982:5]. ამასვე ვამტკიცებთ ჩვენც წინამდებარე ნაშრომით.

ვერლენის შემოქმედების მკვლევრები მიიჩნევენ, რომ მან მნიშვნელოვანი ცვლილებები შეიტანა ფრანგულ ლექსში. ა. ეტკინდი ვერლენს თვლიდა „ფაქიზ, უსახვროდ გულახდილ და მუსიკალურ ლირიკოსად“ [Эткинд. 1999:406], ხოლო მის პოეტიკას – „ამოუცნობად“ [Эткинд. 1999:406]. ამასვე ამტკიცებს იუ-ალენ ფავრი ვერ-

ლენის პოეტური თხზულებების კრებულის წინასიტყვაობაში. პოლ ვერლენს ნიჭიერი და ორიგინალური პოეტის სახელი მოუპოვა „სატურნულმა ლექსებმა“, რომლებიც დაფარული აზრებითა და მუსიკალობით გამოირჩევა. როდესაც ლექსის მუსიკალობაზე საუბრობ, ამ პოეტური კრებულის ერთ-ერთი ლექსი, „შემოდგომის სიმღერა“ გახსენდება. სწორედ მის მაგალითზე განვიხილავთ ბგერების, ხმების იდუმალ აზრსა და დაფარულ აზრთა პოეტიკას ვერლენტან.

ძირითადი ნაწილი

პოლ ვერლენი ლიტერატურული იმპრესიონიზმისა და დეკადენტური მიმართულების პოეტთა შორის ყველაზე მნიშვნელოვანი პოეტი-სიმბოლისტია. «Homo duplex» – ადამიანი, რომელიც ორმაგი ცხოვრებით ცხოვრობს, – ასე ახასიათებდა ვერლენს მისი პირველი ბიოგრაფი შარლ მორისი. ვალერი ბრიუსოვი თვლიდა, რომ “ვერლენის შემოქმედება მჭიდროდაა დაკავშირებული მის ცხოვრებასთან და ვერლენის ბიოგრაფიის გაცნობის გარეშე შეუძლებელია მისი ლექსების გაგება” [Бриосов. 1999:16]. იგი ცდილობს ახსნას პოეტის, როგორც გაორებული არსების შემოქმედება და ცხოვრება, რაც ვერლენში ადრეულ ასაკში გამოვლინდა. თითქოს ერთ ადამიანში გაერთიანებულია “ანგელოზური” და “დემონური”. მისი პოეზია ლირიკულია და გამოირჩევა განსაკუთრებული პესიმისტურობით, თუმცა, ეს პესიმისმი საზრდოობს არა ცხოვრების ზოგადად აბსტრაქტული მწუხარე გააზრებით, არამედ კონკრეტული, თავის თანადროული ეპოქის ცხოვრებისეული სინამდვილის მიმართ უკმაყოფილებით. ვერლენი მელანქოლიური პოეტია, მისი პოეზიისათვის დამახასიათებელია ბუნდოვანება, აზრი ხშირად შენიღბულია, იგრძნობა შინაგანი დაძაბულობა, რომელიც ძირითადად არსე-

ბული და მისთვის მიუღებელი რეალობით არის გამოწვეული. პოეტი თითქოს მუდმივად ცდილობს ამ რეალობისაგან საკუთარი თავის დაცვას.

ვერლენს ნიჭიერი და ორიგინალური სტილის პოეტის სახელი, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, მოუპოვა «სატურნულმა ლექსებმა», სადაც ვერლენი ქმნის ბუნების თავისებურ პეიზაჟს და უარყოფს გარესამყაროს მატერიალურობას, რომელიც თრგუნავს გმირს. პოეტის მსოფლმხედველობა სევდიანი და პირქუშია, გმირისა და მისი გარემომცველი სამყაროსათვის კი დამახასიათებელია დაღლილობის და აპათიის, გულგრილობისა და მოთენთილობის დეკადენტური სულისკვეთება. პოეტის სულიდან მომდინარე ღრმა სევდა პოეტურ სამოსლად თვითმიზნობამდე დასულ, მუსიკალობით გაჯერებულ ფრანგულ სიტყვას ირგებს და ნაღვლიან ხმაზე გვედუღუნება. მისი პოეზიის შინაარსი გულში ჩამწვდომი და გადამდებია, ფორმა კი ვირტუოზული. ვერლენი ცდილობს სიტყვების დახმარებით განთავისუფლდეს სიტყვიერი, ლექსიკოლოგიური ტყვეობისაგან. იგი სპეციალურად ირჩევს ყველაზე ჩვეულებრივს, იოლგასაგებს, რათა მკითხველი ნაკლებად ფიქრობდეს სიტყვებზე, მაგრამ მეტად უსმენდეს მას, მისთვის ლექსის უღერადობა უმნიშვნელოვანესია, მისი ლექსები თვითონ მისწრაფვიან იქცნენ მუსიკად, რისთვისაც მას მცირე სალექსო საშუალება აქვს – რიტმი და რითმა. ვერლენი თვლის, რომ სიტყვაში მთავარია მელოდიურობა, რაც მკითხველზე უდიდეს გავლენას ახდენს. ამიტომ ამისათვის პოეტი ქმნის სტროფების ახალ წყობას.

ლექსის ანალიზი

ვერლენის ცნობილი პოეტური ნიმუში, „შემოდგომის სიმღერა“ აერთიანებს რომანტიზმის, იმპრესიონიზმის, სიმბოლიზმისა და დეკადანსის პოეზიის ტრადიციებს, პოეტის განცდებს ნატიფი, დახვეწილი ხელოვნებით

გადმოგვცემს, ატარებს მელანქოლიურ ხასიათს და დატვირთულია სიმბოლიზმის ელემენტებით. დამახასიათებელია სამყაროს აღქმასთან დაკავშირებული პოეტის წუთიერი შთაბეჭდილებების, სულიერი განწყობის გადმოცემა.

ლექსი შედგება სამი სტროფისაგან და თექვსმეტ სტრიქონს აერთიანებს. თითოეული სტრიქონი შედგება ოთხი ტეტრასილაბური მარცვლისაგან. თითოეულ სტროფში სამგვარი რითმაა გამოყენებული: AA/B/CC/B. ლექსის პირველი სტროფი ნათლად წარმოაჩენს შემოდგომას, ჟღერადობითა და ტკივილიანი ელფერით. ლექსს აქვს იშვიათი მუსიკალური რიტმი, როგორცაა 4/4/3, რომელსაც ეყრდნობა მთელი ლექსი და ხდის მას უნიკალურს და განუმეორებელს. შემოდგომის სევდიანი სურათი, მწუხარება და უიმედობა აქ არა მხოლოდ ასეთივე შინაარსის შემცველი სიტყვებითაა გადმოცემული, არამედ მქდერი, სევდის გრძნობის შემცველი ხმამაღალი ბგერებით:

Les sanglots longs
Des violons
De l'automne
Blessent mon coeur
D'une langueur
Monotone.

[Verlaine. 1996:98]

ლექსში რიტმი ჰაერში ჩამოვარდნილ მოვარფატე ფოთლებს ემსგავსება. საერთოდ, პოეზიაში მოკლე სტრიქონები იშვიათია, მაგრამ ვერლენი მისი ხშირი გამოყენებით ქმნის განსაკუთრებულ ტემპს, რომელიც მკითხველზე გაუცნობიერებლად ახდენს ზეგავლენას. ლექსი დატვირთულია ალიტერაციითა და ასონანსით. პოეტისთვის დამახასიათებელია ბგერწერათა ძიება. მაგალითად, პირველ სტროფში მეორდება «ლ», «მ», «ნ» და ყრუ ბგერათა ეს ერთობლიობა მაგიურად მოქმედებს მკითხველზე.

პირველ სტროფში ერთადერთი ზმნაა („blesser“), რომელიც კოგნიტურად მწერ-

ლის ტკივილიან განცდებს, სულიერ იარებს გამოხატავს. წელიწადის ეს დრო აქ გამოხატულია „შემოდგომის“ ქვეცნობიერად აღმნიშვნელი სიტყვებით. საკვანძო სიტყვად შეიძლება მივიჩნიოთ „გოდება“ („მოთქმა“, „ხმამაღალი ტირილი“), რომელიც მთლიან ტექსტს მოწყენილ, სევდიან ჟღერადობას ანიჭებს.

პოეტის გრძნობა დუალურია (ფიზიკური და ემოციონალური). სიტყვები: „blesse“, „longue“, „monotone“ აქ ერთდროულად გამოხატავს როგორც ფიზიკურ, ისე ემოციურ განწყობას. ასევე – „automne, monotone“, რომლებიც ტკივილის, სევდის გამოხატველია. თვალშისაცემია ალიტერაცია და სასვენი ნიშნების უარყოფა.

ვერლენი მუსიკალური ლექსიკის გამოყენებით, მაგალითად, როგორცაა ვიოლინო ლექსის მეორე სტრიქონში, მკითხველს ამცნობს, რომ ეს სიმღერაა, მაგრამ არა უბრალოდ სიმღერა, არამედ პოეტის სევდიანი განწყობის გამოძახილი, ვიოლინოს სიმებით აქდერებული შემოდგომის ნაღვლიანი მუსიკა.

ლექსის მეორე სტროფი ხაზს უსვამს მოგონებებს, როგორც დროისგან გაქცევის საუკეთესო საშუალებას. ლექსის ეს ნაწილი უფრო მუსიკალური და ჰარმონიულია, ზოგიერთი ჟღერადი მარცვლის გამოყენებით.

როგორც ყველა პოპულარულ სიმღერაში, აქაც სიტყვები მუსიკალურია, არტიკულაცია სუფთა და მკაფიო, ლექსიკა უბრალო და ადვილად გასაგები:

Tout suffocant
Et blême, quand
Sonne l'heure,
Je me souviens
Des jours anciens
Et je pleure

[Verlaine. 1996:98]

პოეტი ქმნის წარსულის აღუზიას. აღუზიურ მინიშნებებს იძლევა სიკვდილზეც (la dernière heure : «Quand sonne l'heure»). ვერლენ-

ნი თითქოს ცდილობს განდევნოს თავისი სულის წუხილი, მაგრამ წარსულის ნოსტალგია მას ამის საშუალებას არ აძლევს. საბოლოოდ კი იქმნება შეშფოთებული ადამიანის სახე, შესაბამისი ემოციებითა და შეგრძნებებით.

მესამე სტროფი პოეტის უმწეობას ასახავს, მისი ბედი ისეთივე მყოფია, როგორც შემოდგომის უმწეო ფოთლები. პეიზაჟსა და პოეტის სულს შორის მჭიდრო კავშირია: შემოდგომის გარეგნული პეიზაჟი და პოეტის სულიერი მდგომარეობა ერწყმის ერთმანეთს და ფინალში გარდაიქმნება ერთ სიმბოლოდ (ფოთოლი). ბოლო სტროფში პოეტი თანდათან ქრება და მეორე პლანზე გადადის. აქტიური „მე“, რომელიც მთელ მოქმედებას განსაზღვრავს, პასიური ხდება და აღარ იღებს თავზე მოქმედების პასუხისმგებლობას. ვერლენი ლექსის ლანდშაფტში ირევა, როგორც მისი ნაწილი და მშვიდად ქრება ბოლო სუნთქვაში, თუმცა ეს არ არის მისი სურვილი და ის თითქოს რაღაც ნებას ემორჩილება, მაგალითად, სიტყვები „Je m'en vais“, არ ნიშნავს იმას, რომ პოეტმა თავს წასვლის უფლება მისცა, ეს ნიშნავს იმას, რომ იგი იქეთ მიდის, საითაც ქარს მიჰყავს:

Et je m'en vais
Au vent mauvais
Qui m'emporte
Deçà, delà,
Pareil à la
Feuille morte.

[Verlaine. 1996:98]

ხოლო “deçà, delà“ აქ შეიძლება აღქმული იქნას, როგორც მთვრალი კაცის მოხაზული ზიგზაგები, ვისთვისაც საუბედუროდ სასმელი უკვე ბედისწერაც გამხდარა.

ამგვარად, ბედისწერის თემა ვერლენთან ერთ-ერთი მთავარია. როცა მის პოეზიას ვკითხულობთ, ყოველთვის გვგონია, რომ მისი ბედი ბოროტი პლანეტით, „სატურნით“ იმართება, რომელიც მას არჩევანს არ უტოვებს, მაგრამ არც იმაში უშლის ხელს, რომ ბედნიერი იყოს.

დასკვნა

„შემოდგომის სიმღერა“ ნახევარტონებში შესრულებული ლექსია, ეფემერული და განუსაზღვრელი ნახევარტონებით, სადაც კონტურები ცრემლების ბურუსშია გახვეული, პეიზაჟი კი ქრება და რჩება სინდისის ქენჯნისა და ყოყმანის შთაბეჭდილება.

ლექსში ვაწყდებით იმპრესიონიზმის გავლენებს, ანუ შემოდგომა გამოხატულია როგორც განწყობა და არა როგორც დამახასიათებელი ფერები წელიწადის ამ დროს. ამიტომ ვერლენის პოეზია ფერთა ასახვა კი არაა, არამედ ამ ფერთა ანარეკლი. პეიზაჟი გვთავაზობს იმაზე მეტს, ვიდრე მასში აღწერილი, გასააზრებელი უფრო მეტია, ვიდრე დაწერილი.

ამგვარად, ვერლენის ლექსებში პირველადგილზე არა მოქმედებათა აღწერაა, არამედ ამ მოქმედებით გამოწვეული განწყობა, მისი პოეზია – ლირიული აღსარებაა, განცდათა ისტორია. რაც შეეხება „შემოდგომის სიმღერას“, იგი გამოუთქმელი შეგრძნებების ლექსია. აქ შემოდგომა გამოყენებულია როგორც ადამიანის სიცოცხლის დასასრულის პრელუდია. ეს არ არის შემოდგომა უხვი ფერებით და მოსავლით, არამედ – შემადრწუნებელი და სევდიანი სიკვდილით.

ნებისმიერი პოეტის სული გამოცანაა, ჩვენ შევეცადეთ მხოლოდ ჩავწვდომოდით ვერლენის სულის საიდუმლოს, რომელიც მიწიერ პარმონიაზე ოცნებობდა და ვერ ნახა რა იგი ამქვეყნიურ სამყაროში, ტკივილისაგან იტანჯება და მოთქვამს.

ლიტერატურა

1. თევზაძე ბ. (2014): პოლ ვერლენი და სხვა ფრანგი სიმბოლისტები. ბათუმი
2. Брюсов В. (2001): Поль Верлен. Собрание стихов в переводе В. Брюсова. Минск. Харвест. АСТ.

3. Мережковский Д. (1995): О причинах упадка и о новых течениях современной русской литературы. Москва. Республика

4. Эткинд Е. Г. (1998): Внутренний человек и внешняя речь: очерки психопэтики. Москва. Рус. Яз. Культура

5. La petite musique de Verlaine. Romances sans paroles. Sagesse. (1982): Paris, Society d'edition d'enseignement superieur

6. Verlaine P. (1996): Poèmes saturniens. Paris. Le Livre de Poche

7. Zimmermann E. M. (1982): Variete de Verlaine : reflexions sur la nature de la poesie. Paris. Societe" d'edition d'enseignement superieur

Musicality and Hidden Ideas of Paul Verlaine's "Autumn song"

Tamila Davitadze

Batumi's Shota Rustaveli State University

European Department

35 Ninoshvili str., 6010, Batumi, Georgia

Tel.: 593 326 550

E-mail: tamdav7511@mail.ru

Abstract

Paul Verlaine's role in French Poetry is great. He gained popularity when his "Saturnian Poems" were published. Verlaine was singled out among his colleagues for his insistence on the notion that the poem must be musical. His often quoted theory "Music first and foremost," is amply demonstrated in "Autumn Song." The presented paper deals with the analysis of "Autumn Song" which reveals the secrets of artist's soul, his pain and pessimism. The poet finds autumn a doomed period in his life and compares the fall of the leaf in the autumn season with some mournful event. The pessimism drawn in the poem is not his own, it belongs to the whole society who are discontent with the reality.

Keywords:

symbolism, impressionism, Saturn, violin, song, paper, wind, landscape.

Музыкальность стиха и поэтика скрытых смыслов в стихотворениях Поля Верлена „Песня Осени“

Давитадзе Тамила

Батумский государственный университет

им. Шота Руставели

Департамент европеистики

Ул. Ниношвили №35, 6010, Батуми, Грузия

Тел.: 593 326 550

E-mail: tamdav7511@mail.ru

Резюме

Полю Верлен внёс значительные изменения во французский стих. Имя талантливого и оригинального поэта эму принесли „Сатурнические поэмы“, которые отличаются скрытыми смыслами и музыкальностью. Потаянный смысл звуков, голосов и поэтику скрытых смыслов мы изучаем в представленном труде на примере знаменитого стихотворения Верлена „Песня Осени“. Мы постарались постичь тайну духа Верлена, мечтавшего о земной гармонии, страдающего от боли и плачущего, так и не найдя её в реальном мире. Хотя этот пессимизм произрастает не из общего, абстрактного восприятия жизни, а из недовольства реальностью окружавшего его мира.

Ключевые слова:

Символизм, импрессианизм, Сатурн, скрипка, песня, лист, ветер, пейзаж.

The Role of Symbols in Text Interpretation

Marina Zoranyan
Georgian Technical University
Department of Liberal Sciences
77 Kostava st., 0175, Tbilisi, Georgia
Tel. : 593 783 826
E-mail: marinaziger@gmail.com

Abstract

The article deals with the role of symbols in text interpretation. Symbolism is “the symbolic use of objects and actions”. It is the use of symbols to signify ideas and qualities by giving them symbolic meanings that are different from their literal sense. Symbols are objects used to represent or suggest important concepts that inform and expand our appreciation of the literary work. In *The Old Man and the Sea*, Hemingway uses much symbolism to assist the readers understanding of the message he is trying to portray. The novella contains many hidden meanings. Each item has two levels: the literal and a deeper meaning. All of the symbols employed by Hemingway in this novella add to the basic theme that life is an endless struggle with illusory rewards.

Keywords:

literary device, symbol, sign, symbolism, symbolic meaning, text interpretation, literal sense.

Introduction

Writers often use some literary devices to add different shades of meaning to their writing. One way they do this is by means of symbolism. Symbolism is employed in literature to help readers understand a literary work. . Arp and Johnson define symbolism as “the symbolic use of objects and actions” (2006:

274-275). Symbolism is the use of symbols to signify ideas and qualities by giving them symbolic meanings that are different from their literal sense. Symbol is a figure of speech that is used when an author wants to create a certain mood or emotion in a work of literature.

Main Body

From Greek (‘symbolon’) ‘token’, a symbol is a sign, whether visual or verbal, which stands for something else within a speech community [Wales. 2014: 408]. In the broadest sense a symbol is anything which signifies something; in this sense all words are symbols. In literature the term “symbol” is applied only to a word or phrase that signifies an object or event which in its turn signifies something, or has a range of reference, beyond itself [Abrams. 1999: 311]. According to Kirszner and Mandell (2000: 254) symbol is a person, object, action, place or event that stands for something else and suggests a more complex meaning further than its literal meaning. They state that symbol could be anything even a small thing in a story.

”A literary ‘symbol’ is something that means more than what it suggests on the surface. It may be an object, a person, a situation, an action, or some other element that has a literal meaning in the story but that suggests or represents other meaning as well”[Arp & Johnson. 2006: 274-275].

Symbolism is often used by writers to enhance their writing. Symbolism can give a literary work more richness and color and can make the meaning of the work deeper. Symbol is an expressive way to depict an idea. It generally conveys an emotional response far beyond what the word, idea, or image

itself dictates. Symbols shift their meanings depending on the context they are used in. Thus, symbolic meaning of an object or an action is understood by when, where and how it is used. It also depends on who reads them.

Symbols in literature are usually objects used to represent or suggest important concepts that inform and expand our appreciation of the work. Symbols reinforce and add to the meaning or they can carry the meaning. The symbols in literature are sometimes a bit difficult to decode, mainly because the writer uses them to be as original as possible. The ability to recognize and interpret symbols is nevertheless essential for a full understanding of literature. The symbols writers use are usually well-known in literature or culture. When a reader tries to understand the symbol being used by the author, he connects its meaning to the story he is reading and understands the story on a deeper level.

Ernest Hemingway is one of the well-known writers who uses symbolism as a technical device in his novellas and short stories. "*The Old Man and the Sea*" (n.d. 2) was the last work Hemingway published in his lifetime. It is rich in symbolism that enhances both the plot and the themes.

The main character of the novella, Santiago, is a Spanish fisherman in Cuba. Everyone looks down on him because it has been so long since he has caught a fish. His only friend is his apprentice, Manolin, who believes in him. One day, Santiago goes to sleep dreaming of the lions he used to see along the coast of Africa when he was a young man. After this dream, he takes his boat out farther than any of the other fisherman. He hooks a marlin, but it takes him two nights and two days to battle with the fish. When the fish is finally defeated, Santiago is exhausted and wounded. He starts sailing home, but the bleeding fish carcass, which he has roped to the side of his boat, attracts sharks. Santiago battles with the sharks unsuccessfully and they eat the flesh of the fish. When Santiago finally reaches the shore with the skeleton, he leaves it by the boat and carries the mast of the boat back to his home. Once home, he collapses in bed and falls asleep. Meanwhile the

villagers see the skeleton and are impressed by its length. Manolin, relieved that Santiago is safe again, makes plans with him to go fishing together. Santiago falls back asleep and sees the same dream about his youth that prompted him to go fishing.

In *The Old Man and the Sea*, Hemingway (n.d. 2) uses much symbolism to assist the readers understanding of the message he is trying to portray. It isn't just a book about an old man and the sea. There are many hidden meanings here. Each element represents different things. "*The Old Man and the Sea*" offers equally symbolic pattern in which man and the universe confront with each other. The vast sea is the universal force against which the solitary figure of the old man is placed obviously to suggest that man is a tiny creature, which can be crushed by the powerful outer elements. (Meshram, 2002:108) Ironically, the sea also plays a positive role in the life of Santiago. He is away from home and obviously misses the feminine affection. The sea for him thus becomes a woman whom he loves wholeheartedly. The love compels him to stay on the boat even in the face of the intimidating factors. His ultimate defeat suggests the tragedy, which is worked out through love and labour. The old man's ceaseless efforts and his willingness to exhaust himself in order to achieve his goal are unsuccessful. He must face the situation because he can't go back; he must put all his efforts and revive strength in his old delicate body. However all his labour goes in vain. Hemingway's concept of human tragedy thus is brought out symbolically and to the desired effect.

Santiago, the old man, symbolizes Christ in many ways. In order to suggest the profundity of the old man's sacrifice and the glory that derives from it, Hemingway purposefully compares Santiago to Christ, who, according to Christian theology, gave his life for the greater glory of humankind. Crucifixion imagery is the most noticeable way in which Hemingway creates the symbolic parallel between Santiago and Christ. When Santiago's palms are first cut by his fishing line, we cannot help but think of Christ suffering his stigmata. Later, when the sharks

arrive, Hemingway portrays the old man as a crucified martyr, saying that he makes a noise similar to that of a man having nails driven through his hands. Furthermore, the image of the old man struggling up the hill with his mast across his shoulders recalls Christ's march toward Calvary.

The marlin is one of the biggest symbols in *The Old Man and the Sea*. (n.d. 2) As a fish, it plays an important role in the book. Santiago, being a fisherman, has experienced social isolation because of his inability to perform his job and catch a single fish. Everyone else views him as bad luck. Santiago could just have caught a fish and then gone back to shore immediately. Instead, he wrestles with the fish for two days and two nights and is wounded in the process. He speaks to the fish and considers it a worthy opponent, calling it "brother". Even though he is determined to catch the marlin, he regrets the necessity, since he respects this particular fish so much because of how hard it struggles. By putting these associations on the fish, Santiago elevates it to the status of a symbol. It is no longer just a fish, but also symbolizes his triumph and rebirth as a respected fisherman.

Santiago has a completely different attitude toward the marlin and the sharks. While he respects the marlin as a worthy opponent, he despises the sharks who use their numbers and ferocity to overcome Santiago. As opponents of the old man, they symbolize the destructive laws of the universe and prove the fact that those laws can be transcended only when equals fight to the death. They are predators attracted by the blood in the water. Santiago considers them not worthy of glory. The sharks in the story represent evil and obstacles of life.

In contrast to an old Santiago the lions in Santiago's dream symbolize the power of youth. Lions are strong creatures, predators. They represent virility, power, the promise of a better future and youth. Now that Santiago is no longer young, and has lost his friends, family, and strength, he sees the lions only in his dreams. He dreams of lions playing on the beaches of Africa three times. The first time it is the night before he departs on his three-day fishing

expedition, the second occurs when he sleeps on the boat for a few hours in the middle of his struggle with the marlin, and the third takes place at the very end of the book. In fact, the promise of the triumph and regeneration with which the novella ends is supported by the final image of the lions. As Santiago associates the lions with his youth, the dream suggests the circular nature of life. The lion imagery at the end of the novella represents hope of eternal life.

Manolin, Santiago's young friend, is a symbolic character in the novella. He represents hope. The relationship between Santiago and Manolin can be summed up in one sentence: "The old man had taught the boy to fish and the boy loved him". (n.d. 2 : p.1) Manolin is Santiago's apprentice. Their relationship is not restricted to business alone. Although Manolin's father prohibits him from fishing with Santiago, who is believed to be cursed, Manolin never abandons him emotionally. Manolin believes in the old man and takes charge of him telling all the other fishermen to stay away from Santiago after his return. He takes care of the old man when he says to him "Keep warm old man. Remember we are in September." (n.d. 2: p.4) He loves the old fisherman sincerely and selflessly. The boy weeps bitterly when he sees him exhausted and his hand cramped. He declares to him, "Now we fish together again" (n.d. 2: p.35) The old man loves him greatly too. He wishes that the boy will grow up and be like the great DiMaggio so that he will not be a poor fisher like he is.

Joe DiMaggio, the partially handicapped baseball player, is another recurring symbol in the novella. He often figures in the old man's thoughts, as well as in his dreams. Santiago sees DiMaggio as an equal, because his father was a poor fisherman just like he is. DiMaggio inspires him with leadership qualities and the determination to win, in spite of handicaps. When his left hand cramps and he feels drained of his strength, the old man reminds himself of the painful bone spur that handicaps the great DiMaggio. The image of the baseball hero playing in pain gives Santiago renewed vigor and stamina to bear his own pain.

Conclusion

The Old Man and the Sea contains many hidden meanings. Each item has two levels: the literal and a deeper meaning. All of the symbols employed by Hemingway in this novella add to the basic theme that life is an endless struggle with illusory rewards. In order to gain nobility in life, a person must show bravery, confidence, courage, patience, optimism, and intelligence during the struggle. Then, even if the prize is lost, the person has won the battle, proving himself capable of retaining grace under pressure, the ultimate test of mankind.

When asked about the use of symbolism in *The Old Man and the Sea*, Hemingway, in his interview to a *Time Magazine* (n.d.1) correspondent, said: "No good book has ever been written that has in it symbols arrived at beforehand and stuck in... That kind of symbol sticks out like raisins in raisin bread. Raisin bread is all right, but plain bread is better... I tried to make a real old man, a real boy, a real sea, a real fish and real sharks. But if I made them good and true enough they would mean many things. The hardest thing is to make something really true and sometimes truer than true."

Literature

1. Abrams M. H. (1999): *A Glossary of Literary Terms*. 7th edition. USA: Heinle & Heinle
2. Arp T. R. & Johnson G. (2009): *Perrine's Literature: Structure, Sound & Sense*. 9th Edition. USA: Wadsworth Cengage Learning
3. Kirsznner & Mandell (2000): *The Brief Wadsworth Handbook*. USA: Wadsworth Cengage Learning
4. Meshram N. G (2002): *The Fiction of Ernest Hemingway*. India, Delhi: Mehra Offset Press
5. Wales K. (2014): *The Dictionary of Stylistics*. USA . New York: Routledge

6. Wikipedia. (n.d. 1). Iceberg Theory. Retrieved September 8, 2015 from https://en.wikipedia.org/wiki/Iceberg_Theory

Fiction cited from:

1. Hemingway E. (n.d. 2). *The Old Man and the Sea*. Retrieved 10.07.2015 from https://la.utexas.edu/users/jmciver/Honors/Fiction%202013/Hemmingway_The%20Old%20Man%20and%20the%20Sea_1952.pdf

Роль символов в интерпретации текста

Зоранян Марина Георгиевна
Грузинский технический университет
Департамент либеральных наук
Ул. Костава №77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 783 826
E-mail: marinaziger@gmail.com

Резюме

Статья посвящена роли символов в интерпретации текста. Символизм это «символическое использование объектов и действий», это использование символов для обозначения идей и качеств, путем придания им символических значений, которые отличаются от их буквального смысла. Символы - это объекты, используемые для представления важных понятий, которые дают нам информацию и углубляют наше понимание литературного произведения. В новелле «Старик и море» Хемингуэй использует много символов, чтобы помочь читателям понять то послание, что автор пытается передать. В новелле много скрытого смысла. Каждый элемент имеет два уровня: буквальный и более глубокий смысл. Все символы, используемые Хемингуэем в данной новелле, добавляют к основной теме то, что

жизнь - это бесконечная борьба с иллюзорным вознаграждением.

Ключевые слова:

литературный прием, символ, знак, символизм, символическое значение, интерпретация текста, буквальный смысл.

სიმბოლოების როლი ტექსტის ინტერპრეტაციაში

მარინა ზორანიანი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. №77, 0175, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 593 783 826
E-mail: marinaziger@gmail.com

რეზიუმე

სტატია ეხება სიმბოლოების როლს ტექსტის ინტერპრეტაციაში. სიმბოლიზმი არის საგნებისა და მოქმედებების სიმბოლური გამოყენება. სიმბოლოების გამოყენება იდეებისა და თვისებების აღსანიშნავად მხატვრულ ტექსტს ანიჭებს მისი პირდაპირი მნიშვნელობისაგან განსხვავებულ მნიშვნელობას. სიმბოლოები არიან ობიექტები, რომლებიც წარმოადგენენ ან გვთავაზობენ მნიშვნელოვან ცნებებს, რომლებიც ჩვენს ინფორმირებას ახდენენ და აფართოვებენ ლიტერატურული ნაწარმოების ჩვენს მიერ აღქმას. ნოველაში “მოხუცი და ზღვა” ჰემინგუეი იყენებს მრავალ სიმბოლოს, რათა დაეხმაროს მკითხველს, გაიგოს ის გზავნილი, რომელსაც ავტორი ცდილობს მიიტანოს მკითხველამდე. ნოველა მოიცავს მრავალ ფარულ მნიშვნელობას. ყოველ სიტყვას

აქვს ორი დონე: პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობა. ყველა სიმბოლო, რომელსაც იყენებს ჰემინგუეი ნოველაში, აღრმავებენ წამყვან თემას, მათ მივყავართ აზრამდე, რომ სიცოცხლე არის უსასრულო ბრძოლა ილუზორულ ჯილდოებთან.

საკვანძო სიტყვები:

ლიტერატურული საშუალებები, სიმბოლო, ნიშანი, სიმბოლიზმი, სიმბოლური მნიშვნელობა, ტექსტის ინტერპრეტაცია, პირდაპირი მნიშვნელობა.

დრო როგორც გარეგნული საგნობრივი სამყაროს ისტორია მარსელ პრუსტის ნაწარმოებში “სვანის მხარეს”

ხათუნა წიკლაური

საქართველოს უნივერსიტეტი

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა დეპარტამენტი

კოსტავას ქ. №77ა, 0179, თბილისი,

საქართველო

ტელ: 599 541 462

E-mail: katia.tsiklauri@yahoo.fr

რეზიუმე

მარსელ პრუსტი მსოფლიოს ერთ-ერთი ძნელად საკითხავი მწერალთაგანია. მისი ნაშრომების აქტუალურობას სწორედ მხატვრულ შემოქმედებაში დასმული პრობლემების სიმძაფრე და გამოხატვის ფორმა განსაზღვრავს. ლიტერატურათმცოდნეობაში გამოკვეთილი არის მარსელ პრუსტის განსაკუთრებული დამოკიდებულება წარსული დროისადმი.

მწერალს ადამიანი ერთ განცდად აქვს აღქმული, კალენდარული (ანუ ხელოვნური) დრო უკიდურესადაა აღრეული მის რომანებში. გრძობას, განცდასა და წარმოსახვას არ აქვს წარსული ან მომავალი, იგი აწმყოში განიცდება. მოულოდნელი ეპითეტები და შედარებები, აღმოსავლური ყაიდის მეტაფორულობა, მხატვრული აბსურდის ტექნიკით შესრულებული პასაჟები, აღუზიანთა და ციტირების ნაირ-ნაირ სახეობათა სიუხვე, ორიგინალური სიტყვათწარმოება, უამრავი სიტყვის თამაში, ეს ყველაფერი დამახასიათებელია მისი ნაწარმოებებისთვის. მან აღარ დახატა სისხლსავსე ცხოვრებისეული ტიპაჟები, რომლებიც ადვილად საცნაურნი იქნებოდნენ თავისი ქცევითა და ხასიათით, ნაცნობი ყოველდღიური ყოფითა და გარემოთი, არამედ მოგვცა რთულად ამოსაცნობი ფსიქიკის მქონე გმირები და მათ სულიერ სამყაროში ჩაღრმავების საშუალება შემოგვთავაზა. ავტორი უპირატესობას ანიჭებს თხრობის ისეთ ხერხს, რომელიც ძნელი აღსაქმელია ყველა კაბე-

გორიის მკითხველისათვის.

საკვანძო სიტყვები:

ცნობიერების ნაკადი, შინაგანი მეტყველება, თვითანალიზი, სტრუქტურული მრავალპლანიანობა, რეტროსპექტული გახსენება, „მარადიული აწმყო“, კალენდარული დრო, აღუზიანთა, მთხრობელი, დანაწევრების ტექნიკა.

შესავალი

პირველი მსოფლიო ომის დაწყების წინ ევროპაში ერთდროულად და ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად იწერებოდა სამი რომანი, რომელთაც წილად ხვდათ ახალი ტიპის ფსიქოლოგიური პროზის შექმნა ლიტერატურის ისტორიაში. ეს იყო მარსელ პრუსტის „დაკარგული სამყაროს ძიებაში“, დოროთი რინარდსონის „მოგზაურობა“ და ჯეიმზ ჯოისის „ხელოვანის პორტრეტი ახალგაზრდობაში“. მარსელ პრუსტის გამოჩენა ლიტერატურაში ახალი სამწერლო ენის შემოტანას ნიშნავდა, მაგრამ სანამ საბოლოოდ აღიარებდნენ მის უდიდეს მნიშვნელობას ლიტერატურული აზროვნებისა და მხატვრული სიტყვის განვითარების პროცესში, პრუსტის სამწერლო რეპუტაციას მეტად რთული ბედი ხვდა წილად.

მარსელ პრუსტმა, როგორც მოაზროვნე რეფორმატორმა, დიდი გავლენა მოახდინა შემდეგი თაობის მწერლებზე. ინტელექტუალური პროზა, დროის თანამიმდევრობის აღრევა, ნიუანსური განზოგადება, მორალურ – ეთიკურ და ესთეტიკურ ნორმათა სხვაგვარად აღქმა პრუსტის სახელს უკავშირდება, სადაც მართლაც არის მყისიერება შეგნებათა დონეზე შექმნილ რეალობაში თუ ინტუიციურსა და არაცნობიერს შორის.

ცხადია, რომ პრუსტის სტილი არავის არ ჰგავს, და თუკი მას თავისებურად განვი-

ხილავთ, ზუსტ კანონებს აღმოვაჩინოთ, რომელთა სიღრმეში დიდი შთაგონება იმალება. დრო და სივრცე თითქოს დანაწევრებულია, ფრაგმენტული, მაგრამ საბოლოოდ მაინც ერთიანდება ნაწარმოების ნაწილებს შორის ფარული შინაგანი კავშირის მეშვეობით. ერთი მხრივ, სკეფსისი, სევდა, ულტრათანამედროვე მხატვრული ხერხები, მეორე მხრივ კი „ახალ საფეხურზე ატანილი“ რელისტური ტრადიცია, სინამდვილის პირდაპირ და სრულად შემეცნების მძაფრი სურვილი, დროთა კავშირის შეგრძნება.

შემთხვევითი არ არის, რომ დროის პრობლემებისადმი ინტერესის გამძაფრება XX საუკუნის 20-იან წლებს დაემთხვა. იგი ერთ-ერთი გამოვლინებაა ფასეულობათა გადაფასების იმ მტანჯველი პროცესის, რომელმაც ხელოვნების ყველა დარგში ჰპოვა ასახვა. „თანამედროვე მწერალთა უმეტესობა – წერდა ჟან-პოლ სარტრი ცნობილ ესეში „დრო ფოლკენერის რომანში „ხმაური და მძვინვარება“ – „პრუსტი, ჯოსის, დოს პასოსი, ფოლკენერი, ჟიდი, ვირჯინია ვულფი, – თითოეული თავისებურად შეეცადა დაემახინჯებინა დრო. ზოგიერთმა გამოიყვანა დრო წარსულიდან და წამის წმინდა ინტუიციამდე შეამცირა, სხვებმა დოს პასოსის მსგავსად ის მექანიკურ და შეზღუდულ მოგონებად აქციეს. პრუსტმა და ფოლკენერმა უბრალოდ თავი მოჰკვეთეს დროს.“ [Sartre Jean-paul: (1955) *iterary and hilisophical. Essays.* Rider and Co. 1955].

მწერალი, რომელიც ცნობიერების ნაკადის ტექნიკას მიმართავს, ცდილობს ისეთ ფსიქოლოგიურ გარემოში ჩააყენოს თავისი გმირი, სადაც მსჯელობა, ფიქრი ქვეცნობიერის საზღვარზე იწყება. მაგრამ ეს პრუსტის მოგონილი მოთხოვნა არ იყო, ისინი დრომ მოიტანა და რაკი გაჩნდა მოვლენა, ბუნებრივია, დაიწყეს სახელის, ტერმინის, ცნების ძიება. ყველაზე მეტი დრო და ფიქრი ამას, თავის დროზე, ფსიქოლოგმა უილიამ ჯეიმსმა მოანდომა. მას მოსწონდა ტერმინი

„დინება“, „აზრთა დინება“, „ფიქრთა მდინარე“, „ცნობიერების ნაკადი“, „სუბიექტური არსებობის ნაკადი“. ამასთან დაკავშირებით გაჩნდა აგრეთვე შინაგანი მოვლენების მთელი წყება: „შინაგანი ხედვა“, „შინაგანი კინო“ და ბოლოს ისევ „შინაგანი მონოლოგი“. საბოლოოდ კი „ცნობიერების ნაკადმა“ და „შინაგანმა მონოლოგმა“ გაიმარჯვა.

პრუსტის ნაწარმოებებში აშკარად ჩანს, რომ მისთვის მთავარია არა მხოლოდ დასკვნა, სადამდეც ლოგიკურად მიდის აზროვნება, არამედ თვით აზროვნების პროცესი. „ერთი ფიქრი მეორეს ისე უნდა მოჰყვეს, როგორც ჭადრაკის ერთ სელას მოსდევს მეორე“. მან თანამედროვე ადამიანსა და სამყაროზე თავისი აზრის გამოსახატავად განსხვავებულ ენობრივ საშუალებებს მიმართა, თავისი გაბედულებითა და გმირობით ახალი ეპოქა შექმნა ფრანგულ ენასა და ლიტერატურაში. ცნობილია, რომ ყოველდღიურ და წერით მეტყველებაში წინადადებები ერთნაირად არ ლაგდება. სალაპარაკო ენაში სიტყვა თუ წამოძახილი, რომელსაც მთავარი აზრობრივი თუ ემოციური დატვირთვა აქვს, შეიძლება გრამატიკულად სრულიად უადგილო ადგილას ითქვას და ამით შეიქმნას ემოციური მუხტი. მარსელ პრუსტი ქმნის ტრადიციული გრამატიკის ნგრევით, სინტაქსის ახალი წყობით, დაუმთავრებელი დიალოგებით, გახლენილი ან დაუმთავრებელი სიტყვებით, სიტყვათა ნაერთებით, თამამი ნეოლოგიზმებით, ზმნების ახალი შენაერთების წარმოებით, მრავალწერტილებით, იმ უცხო ქვეყნების სიტყვებით, სადაც მის პერსონაჟებს გაუვლიათ თუ უმოგზაურიათ და სხვ.

ძირითადი ნაწილი

“დიღხანს, მე ადრე დავიძინე” (Longtemps, je me suis couché de bonne heure.) [François Mauriac, *Du côté de chez Proust, Paris, La Table ronde, 1947*]. -ასე იწყებს მწერალი ნაწარმოებს, -

ეს ენა სხვა სივრცემ, სხვა სამყარომ გამოიწვია. ეს ფრაზა ანარეკლია იმ სამყაროსი, რომელიც არ არსებულა და არც მის შემდეგ იარსებებს. მკითხველი ცნობს და აღიქვამს ამ სამყაროს ყველა ფერსა და მოძრაობას; მას თავისი სპეციფიური ძალა და ნიშანთვისება აქვს, რაც პრუსტის სამყაროს ადეკვატურია. მაგრამ ეს ადეკვატურობა არ გახლავთ სიზუსტე ფრაზისა, რომელიც წინასწარ არსებულ სივრცეს ასახავს, ან გადმოგვცემს, ამ სიტყვებმა უნდა შექმნას სამყარო და ბოლომდე, ფინალამდე აცოცხლოს იგი. მწერალი არ ზღუდავს მკითხველს, აძლევს სრულ თავისუფლებას, რათა თვითრეფლექსიით გამოწვეული ასოციაციები სურვილისამებრ დააკავშირონ ცნობიერების სხვადასხვა დონეზე. ასე იქცა „დაკარგული დროის ძიება“, სერგეი ეიზენშტეინის სიტყვებით, „მეოცე საუკუნის პერსონაჟთა ცენტრალურ დრამად“, [Эйзенштейн С., Неравнодушная природа. В 2 томах, т. 2, Москва, “Эйзенштейн-центр”, 2006, с. 125-126]. ხოლო რობერტო როსელინიმ ამგვარი ძიება კაცობრიობის ისტორიის დედააზრად გამოაცხადა.

პრუსტისთვის მთავარია დაწეროს წიგნი, რომელიც მხოლოდ პოეტური და ასოციაციური მომენტების წმინდა კოლექცია იქნება. თავად პრუსტი წერს: “გენიალურ ნაწარმოებებს ისინი კი არ წერენ, ვინც ყველაზე დახვეწილ სამყაროში ცხოვრობენ, ბრწყინვალედ საუბრობენ და დახვეწილი კულტურა აქვთ, არამედ ისინი, ვისაც ძალუბთ საკუთარი თავი ისეთ სარკედ აქციონ, რომ თავიანთი ცხოვრება, როგორი უბრალოც არ უნდა იყოს იგი საზოგადოებრივად და ინტელექტუალურად, გონებრივი შესაძლებლობების მტკიცე გენიას არეკლავდეს და არა განყენებულ სპექტაკლს.” [Пруст М. (1934). Собрание сочинений. В поисках за утраченным временем..]

მოგონებათა გაურკვეველი, ერთმანეთში გადახლართული აფორიაქებული ფრაგმენტები

მხოლოდ რამდენიმე წამს ინარჩუნებენ სიცოცხლისუნარიანობას, შემდეგ კი იშლებიან, ნაწევრდებიან. ბურუსიდან გათავისუფლებული შეგნება ცდილობს გაფართოვდეს, ამოავსოს სიცარიელე. საკმარისია მცირე ბიძგი და მეხსიერების ზედაპირზე უკვე ამოდიან ნათელი სახეები და სევდის მომგვრელი წვრილმანები. სწორედ ასეთი ასოციაციური გზებით ცდილობს პრუსტი შექმნას თავისი ნაწარმოები - “სვანის მხარეს”.

თხრობა მძიმეა, სტილი ჩახლართული და ზოგჯერ გაუგებარი. რომანში ხშირად შეხვედებით წინადადებას, რომელიც თითქოს არაფრით უკავშირდება მის წინამორბედს. ზოგჯერ ზმნები უქვემდებაროდაა ნახმარი. სიტყვათა ულოგიკო გადაბმები ხშირია. ეს თითქოს თხრობის სუსტ მხარეს წარმოადგენს. მაგრამ მწერალი მიმართავს თავისუფალ ფსიქოლოგიურ ასოციაციებს და მათში შეაქვს გარესამყაროს იმპულსებიც, რითაც რეგულირებას ახდენს ცნობიერების სხვადასხვა დონეს შორის. ასეთი რთული ასოციაციების, ერთმანეთთან სუსტად დაკავშირებული სიტყვებისა და წინადადებების ფონზე ხდებოდა აწმყოს წარმოსახვით გარღვევა და მარსელ პრუსტმაც სურნელით დააბრუნა წარსული. იგი წერდა: „ის, რასაც გონება გვაწვდის წარსულის სახელით, მართლა წარსული როდია. სინამდვილეში ჩვენი ცხოვრების ყოველი წუთი – ისევე როგორც მიცვალებულთა სულები ზოგიერთ ხალხურ ლეგენდაში – სიკვდილისთანავე სახიერდება და თავს აფარებს რომელიმე მატერიალურ საგანს. დატყვევებულია, სამუდამოდ დატყვევებული, სანამ ამ საგანს არ გადავეყრებით. მისი მეშვეობით განვლილ წუთს შევიცნობთ, ვუხმობთ და ვათავისუფლებთ“. [Les Cent Livres des Hommes, épisode Du côté de chez Swann, de Claude Santelli (1971)]. ჩაიში ჩამბალი ორცხობილის გემომ და სურნელმა მწერალში სასწაულებრივი განცდა გამოიწვია: „უეცრად მეხსიერების

მიჯნები მოირღვა, ჩემს გონებაში აგარაკზე გატარებული წლები შემოიჭრა და თან მოიყოლა ზაფხულის მრავალი დილა, ბედნიერი წუთების უწყვეტი ნაკადი“. თუ პრუსტი ამგვარი გზით თავის პირადად განცდილ, კონკრეტულ წარსულს აბრუნებდა და დაკარგულ დროს კვლავ მოიპოვებდა, გრივად რობაქიძე ზოგადად აღამიანის, კაცობრიობის წარსულს „იენოსავს“ და აცოცხლებს. ნეტარი აგუსტინე თავის „აღსარებანში“ წერს: „არის სამი დრო-აწმყო წარსულისა, აწმყო აწმყოსი და აწმყო მომავლისა. ეს რაღაც სამი დრო მხოლოდ ჩვენს სულში არსებობს და სხვაგან ვერსად ვერ ვხედავთ მათ. აწმყო წარსულისა-მეხსიერებაა, აწმყო აწმყოსი – უშუალო ჭკრეტა, აწმყო მომავლისა კი მოლოდინი“ [ნეტარი აგუსტინე. 1996: 2].

მოდერნისტულმა აზროვნებამ მრავალი სიახლე მოიტანა. წინა პლანზე წამოიწია მეტაფორამ, შეიცვალა სინამდვილისადმი დამოკიდებულება. მხატვრული სამყარო მრავალპლანიანი და ხელოვნება ინტროსპექტული გახდა. შინაგანი მეტყველება, ცნობიერების ნაკადი, აზროვნების ასოციაციურობა, ნიღაბი, ფაბულის ფუნქციის შესუსტება, თვითანალიზი, სტრუქტურული მრავალპლანიანობა, რეალურისა და ზმანების ერთმანეთში აღრევა, სრულიად ორიგინალურად ინტერპრეტირებული მხატვრული დრო – სივრცე ქმნის მოდერნისტული პროზის, კერძოდ კი თხრობის მხატვრულ ქსოვილს.

მხატვრულ ხერხებში ჩნდება პრუსტის მიდრეკილება იმ მრავალრიცხოვანი აღუზიებისა და რემინისცენციების გამოყენებაში, რომელსაც იგი ასე ხშირად მიმართავს, მიმართავს ძალდაუტანებლად და სიამოვნებით. ყველაფერი, რასაც იგი მოგვითხრობს, წარსულში ხდება, მაგრამ აწმყო და წარსული, ანუ მოგონებები და სინამდვილე მისთვის ერთი უწყვეტი, მთლიანი პროცესია. მო-

გონებები თანამიმდევრობას უგულვებლყოფენ, ერთმანეთზე ლაგდებიან, მეხსიერება გონებასა და მატერიას შორის გამთიშველ ზღვარს ავლებს და როგორ მთლიანობას მივიღებთ, ეს უკვე დამოკიდებულია ინტუიციასზე.

პრუსტისათვის რეალობაა ის, რაც ცნობიერებას შემორჩა და მეხსიერების ზედაპირზე ამოტივტივდა. „დროს დადევნებელი“ მწერალი ცხოვრებას, მოვლენებს, ყოველ მნიშვნელოვან და უმნიშვნელო დეტალს ზუსტად ისე აღწერს, როგორც განიცდის: “მოულოდნელად რომელიმე სახურავი, ქვაზე აღბეჭდილი მზის შუქი, გზის სუნი მაიძულებდნენ გაეჩერებულიყავი იმ ერთგვარი სიამოვნების წყალობით, ჩემში რომ იწვევდნენ და კიდევ - იმ შთაბეჭდილებების გამოც, თითქოს ისინი საკუთარი გარეგნული სახის მიღმა მიმაღავდნენ კიდევ რაღაცას, ერთგვარ განსაკუთრებულობას, რისი აღმოჩენაც მთელი ჩემი გულმოდგინე მეცადინეობის წყალობით ვერასოდეს მოვახერხებ. რაკი ვგრძნობდი, რომ ეს იღუმალის განსაკუთრებულობა მათში იყო მოქცეული, ადგილზე ვქვაგდებოდი, თვალთ ვჭკრეტდი, გამაღებელი ვენოსავდი და ვცდილობდი ჩემი აზროვნებით შემეღწია ამ ხილული სახის ან სუნის იღუმალების მიღმა”. [Lettre à Mme Straus citée par G Painter. Marsel Proust. Les années de maturité. P.1966.]

კომბრეში გატარებული დღეები, გუთური სტილით ნაგები ეკლესიები, ბავშვობიდანვე ნაცნობი მარტოობის გრძობა, მწვავე ლოდინი, ძილის წინ დედასთან გამოთხოვების სიტკბოება, სევდის მომგვრელი წვრილმანები, შემდეგ ყოველი სახე, ყოველი განცდა, ყოველი გაცოცხლებული შთაბეჭდილება აზრით იმსჭვალება. მისთვის სულერთია როდის მოხდა, რა მოხდა, ვინ როგორ შეიცვალა, ვინ რა დაკარგა და ვინ რა შეიძინა, მთავარია როგორ დალაგდა ეს მის მეხსიერებაში. მთლიანობა ნამსხვრევებისგან, ფრაგმენტებისაგან და ერთმანეთს

დაშორებული მოვლენებისაგან იქმნება. ნაწარმოებში წარსული ილუზიური ხდება, სადაც ცხოვრება წინ მიიწევს, მხოლოდ უკან წარსულისაკენ ხედვით, რის ნათელ დასტურსაც წარმოადგენს პირველივე გვერდები, სადაც ცნობიერება, მომავლისაკენ მზერის ნაცვლად წინა დამეში, ანუ წარსულში ბრუნდება და ამ წარსულის პირველი სურათი – თავისი ოთახისაკენ მიმავალი ბავშვი – ის კაცია მიმავალში, რომელმაც ყველაფერი იცის, რასაც კი ცხოვრება ამ ბავშვს უმზადებს, რადგან ეს ცხოვრება უკვე განვლილი და დასრულებულია. „ძალიან ბევრი წელი გავიდა ამ ამბის შემდეგ – კიბის კედელი, რომელზეც მე ვხედავდი მის ჩრდილს, დიდი ხანია უკვე აღარ არსებობს... ეს მხოლოდ იმიტომ, რომ ცხოვრება კვლავაც დუმს ჩემს ირგვლივ“. [Les Cent Livres des Hommes, épisode Du côté de chez Swann, de Claude Santelli (1971)] – პრუსტი თხრობის პროცესში არსებულ წამს მხოლოდ აწმყოში წარმოიდგენს, რაც მას საშუალებას აძლევს წარსულის მომავლით შექმნას აწმყოს ეფექტები.

დაკარგული დროის დაბრუნება მხოლოდ მეხსიერების მეოხებით შეიძლება, მაგრამ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოგონება მოგონებად კი არ რჩება, არამედ აწმყოს ჩაენაცვლება და მის ადგილს იკავებს. ამ შემთხვევაში დაბრუნებული დრო, ანუ მოგონება უფრო რეალური და მნიშვნელოვანი ხდება, ვიდრე რეალობა; ხოლო ადამიანები, საგნები და მოვლენები მხოლოდ ამგვარ მოგონებებში იძენენ ნამდვილ არსებობას.

იმის გამო, რომ თხრობის მანძილზე ნამდვილი აწმყო არ არსებობს, ემოციები სიმპაფრეს კარგავენ. მას ჩრდილივით თან სდევს წარსულის რეტროსპექტული გახსენება და გაცოცხლება, რომელიც ილუზიური ცნობიერების ნაყოფია. რეტროსპექტულ ეპიფანიაში წარსული და აწმყო ერთმანეთს გადაფარავს და ერთ “მარადიულ აწმყოს” წარმოქმნის, რომელიც ფაქტიურად უდროობას უდრის. ფაბულური დრო არაარსებით,

მეორეხარისხოვან ფონად იქცევა, თხრობა კი იმდენჯერ წყდება, რომ ფაქტიურად კარგავს ტრადიციული რომანისათვის დამახასიათებელ პროგრესირებას და ციკლურ ფორმას იძენს.

პრუსტისთვის სივრცე საერთოდ არ არსებობს, ის რაღაც ისეთია, რასაც ვერ მისწვდები, ვერ შეიმეცნებ. არსებობს მხოლოდ დრო, მაგრამ არა კალენდარული დრო, არა უამთა სვლის საყოველთაოდ აღიარებული საზომი, არამედ ხანგრძლივობა, რაც ცნობიერების უწყვეტ დინებას, სულის შინაგან მოძრაობას ნიშნავს.

მწერალი ცდილობს ისე წარმართოს თხრობა, როგორც ეს მის ცნობიერებაში მიმდინარეობს, მანამდე მიჰყვას დინებას, სანამ თავისთავად არ შეწყდება ან მიმართულებას არ შეიცვლის. ამიტომაცაა, რომ ზოგიერთ წინადადებას ბოლო არ უჩანს. ფროიდის ენით, „არაცნობიერის პროცესში მოვლენები დროის გარეშეა“. [ზ. ფროიდი. 1927 წ. მომავალი ერთი ილუზიაა.] ამ რომანში განვითარებული მოვლენები კი არაცნობიერ შინაგან სამყაროში ხდება და ამიტომ ზედროული, ყოველისმომცველია. წინადადებების აზრი სიტყვებს მიღმა საძებარია, ნათქვამი უნდა აღვიქვათ და არა დავინახოთ; შეგრძნება რომ ზუსტად განხორციელდეს, წინადადებები იწელება, სიტყვები მეორდება, ზოგჯერ გამაღიზიანებლად აღიწერება წვრილმანები.

პრუსტმა საკმაოდ კარგად იცის, საით მივყავართ თხრობას, როცა აღუზიას შინაგან განვითარებაზე აკეთებს. პირველივე გვერდებიდან გვიხატავს რა ბავშვის განცდებს, როცა სვანები მის მშობლებთან ვახშობენ და დედა საკოცნელად არ ამოდის, იგი აანალიზებს იმავე განცდას, სვანს ოდეტთან განშორების შემდეგ რომ დაემართა. მთხრობელი განუწყვეტლივ წინ უსწრებს თხრობას. ამგვარი ადგილების მოყვანა უხვად შეიძლება რომანიდან. ამ საშუალებით ნაწარმოებში მომხდარი ესა თუ

ის ეპიზოდი ერთჯერად ხდომილებად კი არ აღიქმება, არამედ განმეორებადად, ციკლურად და ამით განზოგადებასა და ზედროულობას იძენს.

იმისათვის, რომ მისმა პერსონაჟებმა იარსებონ და ისეთები წარმოგვიდგინონ, როგორებიც არიან, პრუსტი ქმნის ასოციაციებს, რომლებიც ერთდროულად რეალობასაც აღწერენ და საგნისა და სხეულის დაკავშირებასაც მოიცავენ. საოცარი სიძვადით აღწერს პრუსტი ტანტ ლეონის ავეჯს, რომელსაც იგონებს მხოლოდ და მხოლოდ იმის გამო, რომ ზამთრის სუსხიან დილას მთხრობელს უყვარს ის შინაური ატმოსფერო, რომელიც ტანტ ლეონის ოთახებში სუფევს. პრუსტი არა მარტო აღწერს ამ ინტერიერს, არამედ ამით, ყნოსვით და ჭამით უდიდეს სიამოვნებას იღებს: “ჰაერი იმდენად იყო გაჯერებული სიჩუმის ნაზი ყვავილის მადის აღმძვრელი და გემრიელი სურნელით, განსაკუთრებით საადღგომო კვირის ჯერ კიდევ ცივ დილას...” [François Mauriac, *Du côté de chez Proust*, Paris, La Table ronde, 1947]. ეს ტექსტი იმდენად შეგრძნებადია, მიმანინია, რომ კომენტარები სრულიად ზედმეტია. ამგვარი მოგონება ჩვეულებრივ გონების უნებლიე აქტივობის შედეგია, ხოლო გადამყვანის ფუნქცია უპირატესად სენსორულ მსგავსებას აკისრია: ბგერას, სუნს, ფერსა და ფორმას.

არაფერი ისე არ ასულიერებს საგანს, როგორც მისი ფლობის სურვილი, სწორედ ამის გამო შეიძლება გახდეს კარადა მადის აღმძვრელი. არ უნდა გაგვაოცოს იმან, რომ ემოციურად ყველაფერი გემოსთანაა დაკავშირებული.

„სვანის მხარის“ მთხრობელმა იცის, რომ საგნებს სიყვარული მოლოდინში ენიჭებათ და თუ კარგი ამინდი იქნება, ის ელისეს მინდვრებზე აუცილებლად შეხვდება ჟილბერტს. “თუ იწვიმებს, რა აზრი აქვს ელისეს მინდვრებზე წასვლას? საუზმის შემდეგ ვერ ვწყვეტ თვალს არეულ თუ ღრუბლიან

ცას, ის კვლავ ბნელია, ფანჯრის წინ აივანი ნაცრისფერი... ერთი წამის შემდეგ აივანი გაფერმკრთალდა.“ [François Mauriac, *Du côté de chez Proust*, Paris, La Table ronde, 1947].

პრუსტთან ძალიან მნიშვნელოვანია დანაწევრების ტექნიკა, რომელიც ყოველთვის ერთს უკავშირებს მეორე საგანს, ანუ ახდენს ასოცირებას, რისი საუკეთესო მაგალითია მუნჯური სალამი, რომელსაც მთხრობელსა და მის ოჯახს ლეგრანდენი აძლევს. ეს უკანასკნელი იმდენად სნობია, რომ მაღალი წრის ქალის თანმხლები გზად შემხვედრებს თვალს არიდებს, ან უფრო სწორად, ვინაიდან მეტნაკლებად ზრდილია, შეუმჩნეველი მიმიკებითა და თვალებით ესალმება. „ეკლესიასთან ჩვენ ლეგრანდენს გადავეყარეთ, რომელიც საპირისპირო მხარეს მიაცილებდა ქალბატონს მანქანისაკენ, მან ჩვენს წინ ისე გაიარა, რომ მეზობელთან ლაპარაკიც არ შეუწყვეტია და ცისფერი თვალის კუთხით რაღაც გვანიშნა ისე, რომ ქუთუთოები და სახის კუნთები არც შეურხევია და შეუმჩნეველი დარჩა თავისი მოსაუბრისთვის, მაგრამ ცდილობდა ამ ლაჟვარდოვან კუთხეში ის გრძნობა გამოეხატა, რაც ჩვენდამი იყო მიძღვნილი: გაიბრწყინა კეთილგანწყობამ, გამოიკვეთა სინატიფე და საბოლოოდ იფეთქა მეგობრობის რწმენამ, სიყვარულის განცხადებას რომ უდრიდა, განათდა – მხოლოდ ჩვენთვის, ქალისაგან დაფარულად და შეუმჩნეველად – გაყინულ სახეზე შეყვარებული გუგა.“ [Les Cent Livres des Hommes, épisode Du côté de chez Swann, de Claude Santelli (1971)]. შეყვარებული გუგა გაყინულ სახეზე – სხეულის ამგვარი დაყოფა ირონიას იწვევს. სხვა პასაჟში კი პრუსტი ფრაზის „შევსებით“ იძლევა მშვენიერ ლირიულ დასასრულს.

ხელოვნება სიყვარულის უარყოფას მოითხოვს და სიყვარულის ილუზიების უარყოფა მთავარი წყაროა პრუსტის ასოციაციური სტილისა. მისი აზრით, სიყვარული მხოლოდ წარმოდგენის ნაყოფია და დამო-

კიდებულება იმაზე, თუ როგორ გააღიზიანებს ამა თუ იმ პიროვნების წარმოდგენას, ვინ როგორი თვალთ დაინახავს ქალის სახეს, როგორი ბგერები მოახდენენ მასზე გავლენას. სვანი, მაგალითად, ვენტეილის სონეტის მუსიკალურმა ფრაზამ, სიქსტის კაპელის მშვენიერებამ და ბოტიჩელის სეპფორამ დაღუპა. ოდეტა მისთვის ჩვეულებრივი, ცხოვრების მიერ გაეშმაკებული ქალი კი არ იყო, არამედ ვენტეილის მუსიკალური ფრაზით და ბოტიჩელის ტილოთი გაღიზიანებული წარმოდგენის ნაყოფი.

დასკვნა

რეალურ ცხოვრებაში ასეთი რამ ხდებოდა, ამბობს პრუსტი: „ჩვენი არსებობის ზოგიერთ მომენტში განსაკუთრებული შეთვისების უნარი გვაქვს, მსგავსად იმისა, როგორც სისუსტისა და დაღლილობის უამს უძღურნი ვართ ხოლმე ყოველნაირი მიკრობების წინაშე, ჩვენს ორგანიზმს რომ უტევენ; შევიყვარებთ არა რომელიმე განსაზღვრულ არსებას, არამედ იმას, შემთხვევით რომ აღმოჩნდება ჩვენს წინაშე, სწორედ მაშინ, ამ შეხვედრის აუხსნელ მოთხოვნილებას რომ განვიცდით. ჩვენი სიყვარული იმ არსების ძიებაში დაძრწის, რომელზედაც შეჩერდება“ [Sartre Jean-paul. Literary and Philisophical Essays. Rider and Co. 1955].

პრუსტმა თავისი სტილი შექმნა, რომელსაც განსაზღვრული წესები აქვს, სადაც საკუთარ სივრცეში შეგრძნებათა ამოუწურავი სიმდიდრე გამოავლინა.

ესაა ნაწარმოები, რომელიც იქმნება „ჭეშმარიტი სინამდვილის“ ძიებაში, რომელსაც თან სდევს პრუსტის მიერ დანაწევრებული ესთეტიკური აღუზიები, რაც, ჩემი აზრით, აღარ საჭიროებს ფსიქონალიტიკურ გამოკვლევას, რადგან ის შეუცნობელი ცნობიერება, რაც მან მოგვაწოდა, დიდ ლიტერატურულ მიზნებს მოხმარდა.

ლიტერატურა

1. Sartre J.-P. (1955): Literary and Philisophical. Essays. Rider and Co.
2. Frank J. (1948): Sparial Form in Modern Literary Judgment. Ed. by M. Schorer. N.Y.
3. J. Bersani M. (1982): Autrand B. Vercier. la Littersture en France de 1945 a1968. Paris
4. Deshusses P., Karlson L., Thornander P. (1984): di siecle de la Literature francaise. Paris
5. Пруст М. (1934): Собрание сочинений. В поисках за утраченным временем
6. Пруст М. (1998): В кн. Набокова В.В. Лекции по зарубежной литературе. М.
7. Lettre à Mme Straus citée par G Painter. Marsel Proust. Les années de maturité. P. 1966. p.231
9. Georges Cattai (1953): Marcel Proust, Proust et son Temps, Proust et le Temps, préface de Daniel-Rops. Julliard

Время как история внешнего предметного мира в произведении Марселя Пруста „В сторону Свана“

Циклаური Хатуна Сергеевна

Университет Грузии

Департамент гуманитарных наук

ул.Костава №77а, 0175, Тбилиси, Грузия

Тел.: 599 541 462

E-mail: katia.tsiklauri@yahoo.fr

Резюме

Марсель Пруст является автором, романы которого являются самыми трудночитаемыми. Актуальность его произведений определяют поставленные в художественном творчестве проблемы и формы их выражения. В литературоведении ясно выражено особое отношение автора к прошлому.

Календарное (искусственное) время до предела перемешано в романах Пруста, чувство, переживание и образность не имеют ни прошлого, ни будущего, и они представлены в настоящем времени. Неожиданные эпитеты и сравнения, метафоры на восточный манер, пассажи, исполненные техникой художественного абсурда, насыщенность аллюзии и цитирования, оригинальное словосочетание, игра слов – все это свойственно для его произведений. Он не рисовал жизненно-полнокровных типажей, которых легко можно было бы узнать по их манерам и характерам, знакомых каждодневной суетой и окружением, а подал нам героев с труднодосягаемой психикой и предложил внедриться в их душевный мир. Автор предпочитает то средство повествования, которое труднодосягаемо для каждой категории читателя.

Ключевые слова:

поток сознания, самоанализ, структурная многопланность, ретроспективное воспоминание, „вечное настоящее“, календарное время, аллюзия, рассказчик, техника расчленения.

Time as an External History of the World in the Work by Marsel Proust “Swann’s Way”

Khatuna Tsiklauri

Georgian University

Department of Humanitarian Sciences

77a Kostava str., 0175, Tbilisi, Georgia

Tel.: 599 541 462

E-mail: katia.tsiklauri@yahoo.fr

Abstract

Marsel Proust is the author whose works are considered to be one of the most difficult ones to read. Actuality of his works is proved by the acuity and the form of expression of the problem statement in

his works. In literary criticism Proust’s particular relationship towards the past is outlined.

The author perceives a human as a an emotional experience and the calendar time is extremely confused in his novels. Feelings, trouble and imagination have no past or future. Characteristic features of his works are unexpected epithets and comparisons, figurativeness in oriental style, passages marked by absurdity, abundance of allusions and quotations, original word-building and word play. The author describes his heroes with the psychics, which is hard to identify and gives us chance to meditate. The author gives dominance to the narrative which is hard to perceive for any kind of a reader.

Keywords:

flow of consciousness, inner speech, weakening of the fable function, self-analysis, confusion of reality and mirage, “eternal present”, calendar time, allusion, narrator, decomposition techniques.

სოციალური მეცნიერებები

Social Sciences

Социальные науки

ქართულ-რუსული ურთიერთობების თავისებურებანი და კონფლიქტის მოგვარების პრობლემები

ვერიკო ხუციშვილი
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ქართული ფილოლოგიისა და მედია-ტექნოლოგიების დეპარტამენტი
კოსტავას ქ. №77, 0175, თბილისი,
საქართველო
ტელ.: 593 484 767
E-mail : khutsishvili@yandex.com

რეზიუმე

ბოლო ხანებში ურთიერთობების მოწესრიგების პროცესი რუსეთსა და საქართველოს შორის თითქოს დაიძრა, გააქტიურდა დიალოგები ორივე მხარის ექსპერტთა შორის, თუმცა საქართველოს მხრიდან ამ დიალოგებს სხვადასხვა ფენის წარმომადგენლები სკეპტიკურად უყურებენ და არასაიმედოდ მიიჩნევენ რუსული მხარის ამა თუ იმ პირობას. დღევანდელი მძიმე ეკონომიკური თუ პოლიტიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჭიროა უფრო დაკვირვებითა და სიფრთხილით მოქმედება და მოლაპარაკებების უფრო ფართომასშტაბიან კონტექსტში გადაყვანა.

საკვანძო სიტყვები:

კონფლიქტი, ექსპერტი, დარეგულირება, ქართულ-რუსული ურთიერთობები.

შესავალი

საქართველო თავისი გეოპოლიტიკური მდებარეობის გამო დასაბამიდანვე იქცევა და სხვადასხვა ქვეყნების ყურადღებას და მათთვის მსუყე ლუკმას წარმოადგენდა. გეორგიევსკის ტრაქტატიდან დაწყებული სამეზობლო ურთიერთობა რუსეთთან, რომელიც საქართველოსთვის მხსნელად უნდა

მოვლენილიყო, ორი საუკუნის მანძილზე თანდათან უფრო და უფრო მწვავედებოდა და დღეს ეს ურთიერთობა, ჩვენი დიდი და ძლიერი ერთმორწმუნე მეზობლის წყალობით, ნულამდგა დაყვანილი.

ძირითადი ნაწილი

2008 წლის აგვისტოს მოვლენების შემდეგ შეწყდა თითქმის ყველა ინსტიტუციური ურთიერთობა მოსკოვსა და თბილისს შორის, რუსულ-ქართული ურთიერთობის დონე კრიტიკულ ზღვარს გაუთანაბრდა. მის დასარეგულირებლად კონფლიქტებისა და მოლაპარაკებების საერთაშორისო ცენტრმა (ICCN) დაიწყო პროექტი „სტამბოლის პროცესი“, რითაც ხელი უნდა შეწყობოდა საქართველო-რუსეთს შორის დიალოგის წარმართვას. საერთაშორისო არენაზე საქართველოსადმი დამოკიდებულება აშკარად შეიცვალა. შეიქმნა ნატო-საქართველოს საბჭო, გაფართოვდა ურთიერთობები ევროკავშირთან, რომელმაც საქართველოს შესთავაზა ინიციატივა აღმოსავლური პარტნიორობის სახით, რაც თავისუფალი სავაჭრო რეჟიმის შექმნის შესაძლებლობას იძლევა ევროკავშირთან, ასევე გულისხმობს სავიზო რეჟიმის გამარტივებას ევროპის ქვეყნებთან. მოსკოვის რუსეთისათვის ეს კატეგორიულად მიუღებელი ფაქტორებია, ვინაიდან საქართველო-ნატო და საქართველო-ევროკავშირის ტანდემი რუსეთის ძალაუფლების შესუსტების ტოლფასია სამხრეთ და სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევრაზიაში. კავკასიის კონტროლი (კერძოდ, საქართველოსი) რუსეთისათვის შავ ზღვაზე გასასვლელი და თავისუფალი მოქმედების ზონაა ენერგორესურსების კონტროლისათვის.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრის პოსტზე ყოფნისას ბიძინა ივანიშვილმა შემოიღო

საქართველოს სპეციალური წარმომადგენლის თანამდებობა რუსეთთან ურთიერთობის საკითხებში. ამ თანამდებობაზე დაინიშნა საქართველოს ყოფილი ელჩი რუსეთში, სტამბულის პროცესის მონაწილე ზურაბ აბაშიძე. რუსეთის მხრიდან ასეთივე თანამდებობა უჭირავს სახელმწიფო მდივანს, რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეს – გრიგოლ კარასინს. პროექტი “რუსეთ-საქართველოს დიალოგის ხელშეწყობა” წარმოსდგა და ხორციელდება შვეიცარიის მთავრობის ფინანსური მხარდაჭერით.

საქართველო აწარმოებს დიალოგს რუსეთთან როგორც პენევის, ისევე ორმხრივ ფორმატში რუსეთთან კონფლიქტის მოგვარების, კეთილმეზობლური ურთიერთობების დამყარებისა და გადრმავეების მიზნით. შეგვიძლია წარმოვიდგინოთ ორივე ქვეყნისათვის საჭირო საკვანძო ინტერესების ჩამონათვალი, რაც აშკარად წარმოაჩენს ქართულ-რუსულ ურთიერთობათა თავისებურებებს და სახელმწიფოთა პოზიციების არათანხვედრას;

საქართველოს ინტერესთა სფერო:

1. ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა;
2. ნატოში გაწევრიანება;
3. ევროკავშირთან ინტეგრაცია.

რუსეთის ინტერესთა სფერო:

1. აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის საქართველოსგან დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა;
2. ნატოს გაფართოებისათვის წინააღმდეგობის გაწევა;
3. ინტეგრაციული პროცესები დსთ-ის, ევრაზიული ეკონომიკური კავშირის ჩარჩოებში, ევრაზიულ კავშირზე გასვლით.

თუნდაც მხოლოდ ეს სურათიც კი ნათლად გვიჩვენებს ორ სახელმწიფოს შორის კონფლიქტის მოგვარებისათვის ხელისშემშლელ ფაქტორებს, ვინაიდან, რუსეთის ჩანაფიქრი და პოზიცია რადიკალურად განსხ-

ვავებულია ოკუპირებული, 20 % ტერიტორიადაკარგული საქართველოს პოზიციიდან.

დიპლომატიური, პოლიტიკური დისკუსიები აბაშიძე-კარასინის ფორმატში კარგა ხანია მიმდინარეობს, თუმცა საქართველოსათვის საგულისხმო და მომგებიან პოზიციას ქართულ-რუსული ურთიერთობების მოწესრიგების გზაზე, ყოველი შეხვედრისას, სხვადასხვა დაბრკოლება ხვდება.

მთავარია, ასეთ დაძაბულ სიტუაციაში მხარეებმა არ დაუშვან ახალი გაუთვალისწინებელი შეცდომები, ან დამატებითი დაბრკოლებები სიტუაციის განმუხტვის მცდელობისას.

თემები მეტად მრავალმხრივია, თუმცა რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობების დათბობა-გაუმჯობესებას მხოლოდ შეზღუდვების მოხსნა ქართულ იმპორტზე რუსეთის მხრიდან, ეკონომიკური საკითხები თუ სატრანსპორტო მიმოსვლა, მეცნიერება და კულტურა ვერ განაპირობებს, ვინაიდან მთავარ, ძირეულ ამოცანად მაინც ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა და საქართველოსთვის კუთვნილი ფასეულობების აღდგენა რჩება.

დასკვნა

დღეს ქართული სამოქალაქო საზოგადოება ბევრს საუბრობს იმის შესახებ, უნდა გაუქმდეს თუ არა აბაშიძე-კარასინის ფორმატი. ამას მრავალრიცხოვანი მედია-საშუალებები ახმოვანებენ. ჩემი, როგორც საქართველოს მოქალაქის პოზიცია, შემდეგია: ეს ფორმატი კი არ უნდა გაუქმდეს, არამედ გადრმავედეს და რაიმე ჩარევის ზემოქმედებით, ეკონომიკურ-კულტურული და პუმანიტარული საკითხების გარდა პოლიტიკურ საკითხებზე უნდა გადაერთოს, ვინაიდან მსოფლიო ბატონობისათვის მეომარი პუტინის რუსეთი მეტად ცბიერი და საშიში

ძალაა ისეთი მიმზიდველი გეოპოლიტიკური არეალის ქვეყნისათვის, როგორც საქართველოა.

Грузии, нужно действовать более осторожно и предусмотрительно, а также нужно вести переговоры в более крупномасштабном контексте.

ლიტერატურა

1. ი. ხაინდრავა, ა. სუშენცოვი, ნ. სილავეი (2014): რუსულ-ქართული ურთიერთობები. სამუშაო რვეული. მოსკოვი
2. Газета.ru. 2015, 13/11
3. Net.gazeti. 2015, 30/10-8/11
4. IPN ინტერპრესნიუსი. 2015,13/11
5. Foreignpress.com

Особенности грузинско-русских отношений и проблемы урегулирования конфликта

Хуцшвили Верико Важаевна
Грузинский технический университет
Департамент грузинской филологии и медиа технологий
Ул. Костава №77, 0175, Тбилиси, Грузия
Тел.: 593 484 767
E-mail : khutsishviliveriko@yahoo.com

Резюме

В последнее время процесс урегулирования отношений между Грузией и Россией как-то сдвинулся с места, активными стали диалоги между экспертами обеих сторон, но со стороны Грузии на эти диалоги скептически смотрят представители разных слоев и считают ненадежными условия русской стороны.

Принимая во внимание сегодняшнее тяжелое экономическое и политическое состояние

Ключевые слова:

конфликт, эксперт, урегулирование, грузинско-русские отношения.

Features of the Georgian-Russian Relations and Issues of Conflict Settlement

Veriko Khutsishvili
Georgian Technical University
Department of Georgian Philology and Media-Technology
77 Kostava St, 0175, Tbilisi, Georgia
Tel. : 593 484 767
E-mail : khutsishviliveriko@yahoo.com

Abstract

Recently the process of settling differences between Russia and Georgia has started and the dialogue between experts of both sides has been activated. However, representatives of various social backgrounds in Georgia take a skeptical attitude towards these dialogues and consider unreliable any promises made by Russian side. Taking into consideration current tough economic and political situation, it is essential to act with caution and the negotiations to be moved into a larger scale.

Keywords:

conflict, expert, settle differences, Georgia- Russian relations.

კმეზიან ღა ვრმზა

Poetry and Prose

Поэзия и проза

ლექსები

შემივსეთ

შემივსეთ ტოლჩა, არყისფრად მათოვს,
ეს მერამდენედ დაეცალე დარდი,
არ მინდა, გული რომ გავდეს ნათხოვს,
ასე თუ გინდა, წადი, ჰო, წადი.
წაკითხულ რომანს თუ არ აქვს ფასი,
წაუკითხავი ივარგებს ნეტავ?
კითხვა არ იცი, თორემ აქამდე,
დაინახავდი, რასაც მე ვხედავ.
დამისხით ღვინო, ცოლიკაური,
მწარე მტევნების ნაჟური მინდა,
რომ დარდის მიღმა შევძლო ხმაური,
რომ არ წაღეკოს მდინარემ წვიმა.
დამალევინეთ, ფხიზელი ყოფნა
მანვევს ტკივილს და კვლავ მიყვარდება,
რომ დავთვრე, იქნებ შევძლო შენდობა
და ჭრილობების მიყურადება.
შემივსეთ ტოლჩა,
მათოვს არყისფრად,
დღეს ვიზეიმო მინდა ბოლოჯერ,
დარდი გავაგდო გულის კარიდან,
გავთავისუფლდე მისგან ბოლომდე.

17. 05. 2015

ბედნიერ ერს!

გაწიეთ.
შემძულდა,
უსახურობა თქვენი.
ერთხელ გედიც კი მღერის.
შემძაგდა!
უსუსურობა სულის
და მაინც
ამომაცალეს გული.
დამძაბა,
გაუტანლობამ თქვენმა.
ცინიზმი სინდისს ამძიმებს თითქოს.
ამდენი უსახურობის გამო
რა ვთესო? ვზივარ ჩემთვის და ვფიქრობ.

შემზიზღდა,
გაზულუქება თქვენი
და არ მშურს
თქვენი დიდების ფასი.
ვიკითხავ, რა უფრო ფასობს თქვენში?
თასი თუ ღვინო?
ღვინო თუ თასი?
შემძულდა
უმაქნისობა ენის,
აშენებული სოფელი მიკვირს თქვენი.
გაწიეთ
ეგ ღვინიანი თასი,
არც დღეგრძელობას თქვენსას ჩემთვის
არა აქვს ფასი!

მკილიაა ...
(მორალისტებს)

ვინ როგორ ერთობა,
მკილია,
მკილია აზრების ფრქვევაც,
არც თქვენი არგასაკიცხია
მავანთა უმსგავსო ქცევა.
ვინ როგორ ერთობა,
მკილია,
თავისი ჯვარი აქვს ყველას,
ბრძენია, მხდალი თუ ფლიდია,
ყველას აქვს თავისი წერა.
ვინ როგორ ერთობა,
მკილია,
რა ცოდვას ჩაიდენს ისიც,
ცხოვრება სულ ერთი ხილია,
უბრალო მტვრევადი ფიცრის.
ვინ როგორ იცხოვრებს,
მკილია,
თავის უფალია ყველა,
თითქოს სინათლეა, ბინდია,
თითქოს უკუნია, ბნელა.
ვინ როგორ მაფასებს,
მკილია,
ერთმანეთს რატომ ვდლით ასე?!
ცხოვრება არც ისე დიდია,
მალ-მალე ნუ შევცვლით ფასებს.

02. 10. 2015

აპრილი

იცოდე, აპრილი მოვა და
მომტაცებს შენს ლამაზ თვალებს,
მთებში გადაგხიზნავს ვიცი და
სიყვარულს გადააბრალებს.
აპრილი მომტაცებს შენს ღიმილს,
ბაგეთა კუთხეში ჩაწნავს,
დილამდე გადაგღლის ამბორით,
დაგიშლის წაბლისფერ ნაწნავს.
იცოდე, აპრილი მოვა და
მომტაცებს უთუოდ შენს თავს,
უარს თუ მივიღებ, მე თვითონ
მოვიყვან მაგ აპრილს შენთან.

02. 10. 2015

მენანება

(გალაკტიონი? არა, ტერენტი)

გალაკტიონი? არა, ტერენტი
და როიალის ხმები,
თრთვილზე ვარდივით დანამული
ბედნიერება,
შენში გაცვლილი წლები.

შეშლილი წამის მოახლოება,
და ბაგაბუგი გულის,
ამ სამყაროსგან განმარტოვება
და ანარქია სულის.

ტერენტი? არა – გალაკტიონი
და უკვადავების მარში,
შიშველი გრძნობის გაფარფატება,
ჩაწნული ვარდი თმაში.

დედის ნუგეშზე აცრემლებული
მადლობის ია, ყაყაჩო ბარის,
ვარსკვლავთ ციალზე აცეკვებული
თვალცრემლიანი ქვითინი მთვარის.

გალაკტიონი? არა, ტერენტი
და მიმოხების სევდა,
გარდაცვლილ დღეთა გამოგლოვება,
აღმოსდენილი ნეტა.

გალაკტიონი? არა, ტერენტი
და როიალის ხმები,
თრთვილზე ვარდივით დანამული
ბედნიერება,
შენში გაცვლილი წლები.

20. 05. 2015

ელეგია

ქალაქი ნაქალაქარს დაემსგავსა,
სოფელი – ნასოფლარს,
ხევი – ნახევარს,
ცოლი – ნაცოლარს.
კაცი – ნაკაცარი,
ცოლი – ნაცოლარი,
ხევი – ნახევარი,
ქვეყანა – ნახევარი.
მერე ნაქალაქარს,
ან კიდევ ნასოფლარს,
ან კიდევ ნაკაცარს,
ან კიდევ ნაცოლარს,
ან კიდევ ნახევარს,
ან კიდევ მათხოვარს,
გაფრენა მოუნდება,
და ფრთებგაყიდული
ისევ მობრუნდება
სოფლად, ქალაქად,
ყოფნა მოუნდება
ცოლად, დალაქად.
ხევი მონინდომებს დეკას,
ცოლი მონინდომებს შვილებს,
კაცი მონინდომებს ოჯახს,
ჰოდა, გაყიდული ფრთებით,
განახევრებული ერი,
ვეღარ დაიბრუნებს სოფელს,
ვეღარ დაიბრუნებს ქალაქს,
დარჩება ცოლი – ნაცოლარი,
კაცი – ნაკაცარი,
ხევი – ნახევარი,
ქვეყანა – ნახევარი.

03. 12. 2014

ბევრის მცოდნეებს!

ჯერ შენ არ იცი, როგორ დადარავს წლები შენს სახეს,
არ იცი, როგორ მოგარჯულებს წლების აურა,
ისიც არ იცი, რატომ იყავ ასე სასტიკი,
რატომ არ ღირდა ეს სიცოცხლე მაგგვარ ხმაურად.
შენ არც ის იცი, რატომ ღუმან პირამიდები,
ადვირახსნილი არც გიცდია გეოკა ვნება,
შენ არც ის იცი, მზე ათბობს თუ მისი სხივები,
ისიც არ იცი, რატომ იყო და რატომ ხდება.
ჯერ შენ არ იცი, მარტოობის ფიალო ჭვალეებს,
საბანში ჩუმად ნაყლაპ ცრემლებს რითი იოკებ,
არ იცი, პეპლებს უკვდავების სულ რომ არ სჯერათ,
ისიც არ იცი, სინდისი რომ აგაწიოკებს.
აგაწიოკებს, შენ ადამის ჯიშის მოდგმა ხარ,
სინანულს მხოლოდ განტეხების ვაცად იყენებ,
ინანებ, სცოდავ, სცოდავ, ინანებ, ინანებ, სცოდავ,
და მერე ამას არც თუ ისე ხშირად იხსენებ.
ჯერ შენ არ იცი, ადამი ხარ თუ მისი მოდგმა,
კაენობა კი დასაბამიდან მოგდგამს და მოგდგამს,
კვლავაც არ იცი, რატომ სღუმან პირამიდები,
შენ არც ის იცი, მზე ათბობს თუ მისი სხივები.

02. 02. 2015

ჩემს პატარა მეგობრებს! ყველა პატარას ჩემგან!

გაზაფხულო

გაზაფხულო პრანჭია,
ეს რა კაბა გაცვია?
კოხტაპრუწა, ბრიალა,
იისფერი, ბრდღვიალა.
ვარდისფერი წინწკლებით
კალმახივით იქნები.
თუ ფარჩაა ინდური,
გულეზამორინდული.
გაზაფხულო პრანჭია,
ეს რა კაბა გაცვია?
სუნთქვასავით კეთილი,
გულმკერდამოკვეთილი.
ფუტკრისფერი, ხასხასა,
ანგელოზებრ ნათელი,
ცეცხლისფერი მანტია
როგორ შემოგკვართია?!
პირმცინარი, ცქრიალა,
ნიავივით ფრიალა.
გაზაფხულო პრანჭია,
ეს რა კაბა გაცვია?!

თარგმანი

М. Ю. Лермонтов

Тупой красавице

Амур спросил меня однажды,
Хочу ль испить его вина -
Я не имел в то время жажды,
Но выпил кубок весь до дна.

Теперь желал бы я напрасно
Смочить горящие уста,
Затем, что чаша влаги страстной,
Как голова твоя - пуста.

1830

სულელ ღამაზმანს!
(მ. ლერმონტოვი 1930წ.)

ამურმა მოხოვა, იქნებ გესინჯა
ერთხელაც ღვინო ჩემეულიო,
იმ ხანად წყურვილს არ ვუჩიოდი,
მაინც ვუჩინე ჭიქას გულიო.

ახლა წყურვილით დამშრალ ტუჩების,
ვატყობ, დაღბობა ძალზედ ძნელია,
მაგრამ ვაი, რომ ვნების ფიალა
შენს ჭკუასავით ცარიელია.

მეორე სტროფის განსხვავებული ვარიანტი:

ახლა კი ვნების წყურვილით დამშრალს
მსურს დავეწაფო ბაგეებს, შევსვა,
მაგრამ ვაი, რომ ვნების ფიალა
დამგვანებია გონებას შენსას.

მოთხრობა

პიესა-გროტესკი აფხაზეთის ომის თემაზე

სადმე სხვაგან მომინდა ყოფნა, სადღაც... წყნარ ოკეანეზე. კანტონი, ინდურბერი, ბირი... იქნებ სული მომეოხებინა – სიდნიზე, ჰადნერზე ან სადმე სხვაგან – მაკ-კინიზე... ფენიქსი! ყველას ფენიქსი ჯობია! ორივე ფენით მყარად დავდგებოდი კუნძულზე და მწვანე ტალღების შხუილი მომასვენებდა. შორს კი ჰორიზონტი, თოლიები – მოფარფატენი ჰორიზონტისკენ. დახავსებული ქარაფები, ჰავა – ეთეროვანი, მოცისფრო ვერცხლისფერი და გამჭვირვალე. ეჰ, გულს ავი წინათგრძნობა მიღრღნიდა. ღმერთო, გავეიდე. აღარაა ჩემი Terra Nova. არადა, არ იყო ურიგო. რა ვქნა?! მოვა მიშკა და ჩხუბს ამიტეხავს. არ ეპიტნავენა, როცა დამოუკიდებლად ვიღებ გადაწყვეტილებებს. ყველაფერში ცხვირს ყოფს. ყვირის, ყვირის, ხმაურობს და შოშმინდება.

ხალათის ჯიბეში მუშტში ჩავიბღუჯე ქაღალდი და მერე ხელის გულზე დავაშტერდი. გავემალე სამზარეულოს მაგიდაზე ჩემი ოცლარიანი და ახლა მივხვდი, ფენიქსზე ყოფნა რატომ მომინდა, სადმე სხვაგან.

აი, ცარიელია ფილებმონგრეული კედელი, მაგრამ სივრცეა მეტი! – ეს თავის დამშვიდება არ ყოფილა, მართლა მოვისვენე. ავი წინათგრძნობა მაწუხებდა და შეველიე ჩემს მაცივარს. ამიაკის შემცველი იყო და ძველი მარკისა. საშიში არის ამიაკი, მტრისას, თუ ჰაერს შეეხო – უმალ ფეთქდება. მე კი ფენიქსზე მინდა... ყოველდღიურობისაგან შორს, შორს! კარგია უსაფრთხო გარემო, აფეთქებებმა გადაგვალეს. ვიყიდით ახალს, უფრო მოდერნისტული იქნება... პაციფისტური და უურანო. ურანი! ეგაა რომ ღუპავს სამყაროს! ახალ მაცივარს კონდენსატორიც ახლებური ექნება, ვენტილებიცა და რეგულატორიც, – თავს ვიმშვიდებდი, როცა კარზე ზარი გაისმა. ლიფტის ფულზე იყვნენ. უარით გავისტუმრე. მუშტში ჩაბღუჯული ოცლარიანი ზურგს უკან მეკავა. მიშკასთვის უნდა მიმეცა Terra Nova-ს საზღაური, რამენაირად მიშკას გული უნდა მომეგო. იხსუბებდა, იხსუბებდა და დაშოშმინდებოდა. დერეფნიდან შვილის ოთახში გავიჭერი და ოცლარიანი მაგიდაზე გაშლილ წიგნქვეშ შევაცურე... გეოგრაფიითაა გატაცებული. ეჰ, Terra Nova, Terra Nova!

ვაპირებდი თვითდამშვიდების მესამე ტალღისთვის მომეხმო, რომ ტელეფონმა დარეკა. რეზო იყო – ჩემი მეგობარი. სხაპასხუპით მივახალე:

– Terra Nova ჩავაბარე ჯართში... ოც ლარად გავეიდე.

აღარ მახსოვს რა თქვა, მე კი მივუგე:

– არადა, ოციათასადაც შემეძლო გამეყიდა...

ცოტა ხანში რეზო ჩემთან გაჩნდა, ოდნავ დაბნეული ჩანდა და გაკვირვებული. სინანულით გახედა ცარიელ კედელს. ყავას ვასხამდი. რეზომ ორმოცდაათლარიანი გაშალა მაგიდაზე და მორიდებით ამოღერდა, – არაუშავს, არაუშავს, ახალს იყიდით. ფენიქსივით ჩვენც ადვდგებით ჩვენივ ფერფლიდან, ჰორიზონტიდან გამონათებს მშვიდობა! – ვიფიქრე ხმამაღლა და რეზოს ორმოცდაათლარიანი გამოვართვი.

ვიყიდი: შაქარს, ყავას, სიგარეტს და ლიფტის ფულსაც გადავიხდი, – ჩუმიად გავაგრძელე ფიქრი.

– ქირას მომიტანენ და დავიბრუნებ ხუთში, – ვუთხარი. რეზოს გაეღიმა. მე კი Terra Nova -ს ისტორიების მოყოლას შევუდექი. გულისყურით მისმენდა.

რაში მჭირდებოდა? ძველი მარკისა იყო ჩემი Terra Nova – (Зил-Москва), ახლა ქვაც აღარ დაგორავს ეგეთი ძველი,- ვამტკიცებდი. ძველი ნივთები ისედაც არ არიან სასარგებლო და სახლის აურას აბინძურებენ.

რეზოს ინტერესი დაეწერა სახეზე, როცა გაიგო, რომ ეს Зил-Москва ყოფილმა დედამთილმა მიფეშქაშა, გარდაცვალებამდე მცირე ხნით ადრე... გამოატანა მიშკას. რეზოს უფრო და უფრო ერეოდა ბრაზი, როცა ისმენდა, რომ ყოფილ დედამთილს ჩემთვის არასოდეს ნდომებია სიკეთე, რომ სულ ეგეთ ხარახურას მჩუქნიდა. სხვანაირად რომ ყოფილიყო, მაშინ ასე საბედისწეროდ ჩქარა არც გაიყიდებოდა ჩემი Terra Nova. ხვალე... ხვალვე მიშკას ჩაქუჩმომარჯვებული ბიჭები მოვლენ და დამიმტვრევდნენ ყელთამდე მოყრილს. ის დასაქცევი ურანი შიგ ეგებ მართლა აღმოეჩინათ? – ვიკითხე ბოლოს.

- ურანი?! – გაიკვირვა.
- დიახაც ურანი! – ამაყად მივუგე და დავიძინე, – მეექვსე ჯგუფისაა მენდელეევის პერიოდულ სისტემაში.
- აჰა... ჰმ... მთავარი ეგ არაა, მთავარია ის, რომ... შევატყვე, რეზოს მთავარზე უნდოდა სიტყვის თქმა, მაგრამ გაჩუმდა.
- რა არის? – ვკითხე.
- ის, რომ... მაიცა, მაიცა... UO_2 , UO_2 ... მბრჭყვინავი მეტალია, მოცისფრო ელფერით, მოვერცხლისფრო. ემანაციის მეთოდით შეიცნობა, – მცირე პაუზის შემდეგ დაადასტურა.

ურანზე ვსაუბრობდით, რადიოაქტიურ ურანზე, უხვად განთავსებულზე ძველი მარკის მაცივრებში; განსაკუთრებით უხვად მაინცა და მაინც უძველესი გამოშვების Зим-ებში რომ მოიძიება და შეიძლება Зил-ებშიაც აღმოჩნდეს. დამამშვიდებლად უღერდა ალბათობა იმისა, რომ მიშკას მეგობრებს ჩემს Terra Nova-ში ეს ელემენტი შეიძლება ვერც კი ეპოვნათ. არადა, ხვალე თავს უნდა დასხმოდნენ ჩემს რკინას და დაემსხვრიათ, მარტივ მამრავლებად ექციათ. ცუდს მიგრძნობდა გული! მაგ დასაწვავი ლბილი მეტალისთვის რომც მიეგნოთ, ესუმრებოდნენ ტრანსპორტირებას? Зим-Москва-ებიდან და Зил-ებიდან ამოხაპულ ურანს ატომური ენერგიის მისაღებად ტონობით ეზიდებიან ირანში, – ყური წავკარი მიშკას ძმაკაცის ნათქვამს. სინჯავდა ჩვენს მაცივარს, ხარბად ათვალიერებდა, ხელებს ურტყამდა, რაღაც საკრალურს და საბედისწეროს დაეძებდა შიგ. მიშკა კი იღვა და მხრებს იჩენავდა. დაღლილი ჩანდა. მე ფენიქსზე ყოფნა მომინდა, წყნარი ტალღებით გარსმოვლებულ ფენიქსზე! „ნთუ ურანია, სითბოს რომ გამოატანს და გამაცივებელ კამერებში გადატყორცნის?“ – თავს შევეკითხე.

ყველაფერი ყინვიანი, მსუსხავი მძულს. ყველაფერი ფეთქებადი, მეზიზღება.

- 20000?! არაა ცოტა, – ამოღერდა რეზომ.
- ეგეთი ფული რა ჭირად მინდა?! – მივუგე.
- კოლორადოშია ურანის საბადოები, არის ნიუ-მექსიკოშიც, – ოცნებებს შეჰყვა.
- რატომ უნდა გამხდარიყო ჩემი Terra Nova მიღებული ატომური ენერგიის დამნაშავე მიზეზი?! – შევეპასუხე. არ მისმენდა, ფიქრებით სხვაგან იყო, მივხვდი.
- არსებობს სოკოს ჯიში – Ustilago Carbo, ურანს შეიცავს. – ბოლოს

ამოდერდა. გული მწყდებოდა რეზოს გამო. მეჩვენებოდა, რომ ომიანობები და სისხლისღვრები, ის ყველაფერი, რასაც ატომბირთვული აფეთქებები იწვევენ, არ ედარდებოდა.

- არაპროგრესული იყო ეგ მაცივარი, სახიფათო და უშნო... გულს ვიოხებდი.
- ტუნდრის მგელიც არაა ისე საშიში, როგორც ჩემი Terra Nova აღმოჩნდა, – დავაბოლოვე.
- ესუმრები 20 000 დოლარს, – აღმოხდა რეზოსდა რაღაც უცნაური გადაწყვეტილება მიიღო. ბოლოს კი მტკიცედ წარმოთქვა, – ატომური დიპლომატია მომხიბვლელი დარგია!

ერთხანს ისევ მიეთმოეთი წამოიწყო: U²³⁵ და U²³⁷-ია იზოტოპები, რაღაც ურანი იშლებაო! რაში მედარდება?! ფეხებზე ეკიდა ჩემი Terra Nova! თავში ატომური დიპლომატია და ატომბირთვული ენერჯიები ჩაებეჭდა! რეზოს გადაწყვეტილების გამო, აღარ ვნადლობდი. მოვა მიშკა და ათ ლარსაც დავეუმატებ, – გავიფიქრე. ის კი ერთხანს იჯდა უხმოდ და წავიდა. აკაციის ხეივნებს მივუყვებოდი ოცნებებში. არც უკითხავს ჩემს Terra Nova-ს, Terra Nova რატომ დავარქვი.

ნეტავ ფენიქსზე თუა აკაციის ხეივნები?! სადმე სხვაგან მომინდა ყოფნა. ტუნდრაში?! ტუნდრაში მგელია, ტუნდრის მგელი. ქურთები ავტონომიას მოითხოვენ! მოჰამედ კაბიმ ქურთისტანის დემოკრატიული პარტია დააარსა!

მე მიყვარს ყაყაჩოები. ერთხელ მიშკამ თაიგული მომართვა.

ნატურანი, ბრანერიტი, დავიდიტი, კარონიტი, – ეს სიტყვები ტვინს მიბურღავენ... რეზომ მითხრა, ურანის შემცველი ელემენტები არიანო. 1 პროტონი, 1 თეიტრონი, დეიტრონი და ალფა ნაწილაკები ურანის ურთულესი ბირთვები არიან, – ესეც რეზომ თქვა, როცა მესამეჯერ დამირეკა იმ დღეს. მიშკას წვნიანს ვუთბობდი. Terra Nova-ს გამო მისი გული მინდოდა მომეღებო.

90 პროტონისა და 140 ნეიტრონისგან შედგება ურანი, – გავიგე რეზოსგან. ეჰ... ვატყობ, მიშკას რაღაც არ მოსწონს რეზოში. უაზროდ ბლატაობსო, – წამოსცდა. ყურში გავატარე. რაღა მაცივრებში, ურანი საბადოებში მოიძიონ, რაკია ასეა – გული გაუუკეთე. ხათაბაღაში თავს ვერ გაეყოფდი! აფეთქებების მიზნით, ურანის მოპოვება უნდა შეწყდეს: კონგოშიც და სამხრეთ აფრიკაშიც. ის კი სხვაგან იყო ფიქრებით, ალბათ ქეთისთან. მე? საყოველთაო მშვიდობაში მინდოდა წვლილის შეტანა! ვინდა დარდობს?! ვიცი, რეზოს თვალში ნავთობმწარმოებლები: აბადანი და ჰუზისტანი უფრო პრიორიტეტულნი არიან, ვიდრე მოჰამედ კაბი! ჩემთვის კი ლამისაა ყველაფერი სულერთი გახდეს.

შავი ყაყაჩო, შავი ყაყაჩო... ერთხელ მაინც რომ მოერთმია?! აი, ვხედავ... შორს, შორს ჰორიზონტზე დაფარფატობენ თოლიები, მწვანე ტალღები ხმაურით ესლებიან დახავსებულ ქარაფებს. მძულს სიცივე! სახლში თბილა. მოვა მიშკა და ერთად დავალაგებთ ყველაფერს... ერთხელაც, ლურჯ-მოვერცხლისფრო ფენიქსი ფრთებს გაშლის!

უცებ ზარია კარებზე. მოვიდა. ორი საათით ადრე მოვიდა. აღელვებული, ძალიან აღელვებული ჩანდა.

- მოხდა რაიმე?! – სწრაფად ვკითხე.
- ჰო, მოხდა! – ცივად მომიჭრა და სამზარეულოსკენ დაიძრა.
- შენთვის ხარხო მოვამზადე, ღომიც გვაქვს და შებოლილი ყველიც. შეჭამ?

აინუნშიაც არ აგდებდა ჩემს სიტყვებს. ბოლთას სცემდა. Terra Nova რომ გავყიდე, მეზობლები ჩამიშვებდნენ, – ფიქრმა ავბედითად გამიელვა. რატომღაც თვალწინ

კინოკადრივით ჩამიარა იმ საშინელებებმა, რასაც აფეთქებები იწვევენ: გადამწვარმა სოფლებმა, დანგრეულმა ქალაქებმა, ნახშირადქმნილმა ადამიანებმა... ბუღმა და მჭვარტლის ფრენამ. კარგია რომ გავეიდუ, მართალი ვარ! – გულს ვიმაგრებდი. მიშკასთან შეტევაზე გადასვლა დავაპირე, მაგრამ დამასწრო. ეჰ, Terra America! Terra America! არ მედარდებოდა: ინდიელების, ალეუტების და არც ესკიმოსების ხვედრი. – ეგ საქმე გასკდა. ცეხები ჩაუშვეს. ბიჭებს დასაჭერადა აქვთ საქმე. სადაზვერვო პოლიციაა ჩარეული, – ავტომატივით კაკანებდა მიშკა. პირზე შემაშრა სიტყვები. ავი წინათგრძნობა რომ ამიხდებოდა, ვიცოდი. რა? როგორ? რატომ? ცრემლი მუშტით შევიმშრალე და შევეკითხე:

- ხსნად ყავას დაღევ? – იდგა უსიტყვოდ და წამიერად ცარიელ, ფილებჩამოყრილ კედელს გახედა. ცრემლებით ევსებოდა თვალები, ვგრძნობდი. მერე ზურგით დადგა ჩემგან. იმ წუთას არც ადარდებდა შეყვარებულის – ქეთის მომავალი. Terra Nova? ატომური რეაქტორი?

სწრაფად მიშკას ოთახში გავედი, ოცლარიანი გამოვაცურე გადაშლილი გეოგრაფიის წიგნიდან, ათლარიანიც მივამატე და ფაცა-ფუცით სამზარეულოში შევბრუნდი. ხსნად ყავას სვამდა.

- აჰა, შენია, – ფული გაგუწოდე, Terra Nova ოც ლარად გავეიდე. არადა... ოდნავ შესამჩნევად გაიქნია თავი უარის ნიშნად, მერე მაგიდას დაემხო და ატირდა.

- დამშვიდდი, დამშვიდდი... გამოსავალი იქნება, ვამშვიდებდი, მაგრამ ამაოდ. თავი წამოსწია და უკმეხად მომახალა:

-

მაგის ფეხი აქ აღარ ვნახო... ყავის დაცლილ ჭიქებზე გაღიზიანდა. ერჩოდა რეზოს. ვყოყმანობდი. ყურმილი ცახცახით მეჭირა და გადავწვიტე, ყველაფერი მეთქვა, რასაც მასზე ვფიქრობდი.

ექვსი თვე არის გასული, რაც თვალთ აღარ მინახავს. რა უნდა წყენოდა?! ვერაფერი გავიგე! ნუთუ ედარდება ესკიმოსები?! საყოველთაო მშვიდობა ჰორიზონტისა? უსაფრთხო გარემო?! ძმაცეხები ამბობენ: ატომური დიპლომატიითაა გატაცებული და ელბრუსზე აპირებსო ექსპედიციის მოწყობას. ეჰ, ელბრუსი! მთიდან გამომსკდარი წყალ-ჩანჩქერები! საჩრდილობლები ტყეების!

ჩვენ არა გვიშავს. მიშკამ სამუშაო იშოვნა. ბიჭებმა ცეხების ამბებიდან თავი დაიძვრინეს. მიშკას შეხვედრია რეზო, დაწვრილებით გამოუკითავს ცეხის ამბები. ახლაც ყურში მიდგას, მბრჭყვინავი მეტალია ურანი, მოცისფრო ელვარებისა... ჰმ, როგორ ბუტბუტებდა!

ახლა თოვს. ნეტავ რა ხდება ალიასკაზე?! ლამაზად ბარდნის. ლურჯ-მოვერცხლისფრო ფიფქები ირევიან და შორს, შორს ჰორიზონტთან კამარას კრავენ. მოიცა... ზარია კარზე. ვაშაა... მიშკა ამაყად მოუძღვება მუშებს და შემოაქვთ ახალი მაცივარი, უამიაკო, არაფეთქებადი და უფრო უსაფრთხოც.

- Terra Nova რატომ დაარქვი?! – მეკითხება მიხეილი.
- ყინულმჭრელი გემის სახელია, ყინულოვან ოკეანეში Terra Nova-თი პირველი ინგლისური ექსპედიცია მოეწყო. ჩამეღიმა.
- ეს ახალიც Terra Nova იყოს! – უყოყმანოდ დავეთანხმე. მძულს, მძულს სიცივე! ეჰ, ელბრუსი! სხვაგან მომინდა – ფენიქსზე! ჩემთვის ვიჯდებოდი, მეუდროდ და უსაფრთხოდ, წყლის ხმაური გამამხნეებდა.

ერთხელაც ფენიქსი გაშლის ფრთებს! ახალი დღე გათენდება. ჰორიზონტიდან გამოანათებს მშვიდობა!

ნატო თხილავა

სპილოს ზურგი

მოთხრობა

ერთი ბრუნი, ორი ბრუნი, კიდევ რამდენიმე ბრუნი ათიოდ მილის სიმაღლეზე და ხვალე... მინდა ხვალინდელზე ვიფიქრო. წვიმს. ჩემი ფანჯრიდან მყინვარწვერი მოჩანს, შხელდა არა და არც თეთნულდი. მწვერვალები თოვლ-ყინულით გადაფარულნი არიან! ხვალე... სპილოს ზურგზე გავჩნდები.

- სპილოს ზურგზე?! უცნაურია! ეგ როგორღა?! – მეკითხება ჩემი ევროპელი მეგობარი და თან უგემურად იღიმება, ვხედავ. სპრინგფილდელია.

დროდადრო სპილოს ზურგზე ვაწყოთ შეხვედრებს მწვანეთა პარტიის წევრები. მოხსენება მაქვს წარსადგენი ხვალისთვის: ხუდონ-ჰესი თუ ხაიში... უცნაური წინათგრძნობა მაქვს.

- სახიფათო არაფერია! – მამხნევეს კატა... სავარძელში მოკალათებულა, ძილ-ღვიძილშია, სიგნალებს მაწვდის.

ეჰ, სპილოს ზურგი! ავალ და ავალ, – ბორცვია, ერთი უმნიშვნელო ბორცვი, ჩვენს დედაქალაქს სამხრეთ-აღმოსავლეთიდან აკრავს.

დამდამობით უცნაურად იფერება იქაურობა, – ულტრაიისფერ ნისლში ცურავს, ხოლო დაბლა კი ციმციმებენ და ციმციმებენ ელნათურები. ქალაქის სმოგი ბორცვამდე აღწევს და წაბლის ხეებში დაბორიალობს. იქ მე დამითაც ავსუფვარ.

კატამ შეიღვიძა და ახლა მოკალათდა ფანჯრის რაფაზე. წვიმამ გადაიღო და ცისარტყელამ გამამხნეველად ამოანათა, სპილოს ზურგიდან-სამხრეთით. გავსცქერი შორეთს. ხვალე...

ჩემი ევროპელი მეგობარი დამირეკავს და ყველაფერს დაწვრილებით ვუამბობ. ყოველთვის თვითონ რეკავს, შაბათობით. იცის, რომ ისმინება ტელეფონები და მაინც მირეკავს. გატაცებულია სამხრეთ კავკასიის ენდემური ჯიშებით. აღელვებს ფლორაც: გაფანტული თუ დაღეჭილი ფერად-ფერადი წიაღისეული და ფაუნაც, განსაკუთრებით კი ლუტრეოლები. ინფორმაციებს შეისყიდის. სპილოთიც კი დაინტერესდა გასულ შაბათს.

- ჩვენში რა უნდა?! – გავიკვირვე და ავუხსენი,

- მრავლადაა ინდოეთში! – ახლა მან ინდოელ ჰაკერებზე ჩამოაგდო სიტყვა და დაჟინებით გაიძახოდა:

- გარემოსათვის ისინი უფრო სახიფათონი არიან, ვიდრე ჩინელებიო.

- ჩინელები?! – გავიკვირვე და სწრაფად დაძვინე:

- ინდოეთში სპილოები იცავენ გარემოს! ის ახლა ლუტრეოლაზე მიაბობდა რაღაც გასაოცარს, მე კი ჩემსას არ ვიშლიდი.

- შივა და ინდრა სპილოთი არიან წმინდა. არ მისმენდა... საბოლოოდ ამოვდერდე:

- პარუნ ალ რაშიდის ებადა ულამაზესი ინდური სპილო!

- რაა მერე?! ეგ ჩვენს საქმეს არ წაადგება, – მითხრა და საუბარი დავამთავრეთ.

საუბრის მერე შემოწირულობებზე ვფიქრობდი. სპრინგფილდელ მწვანეებს უსათუოდ ჰაკერები უმართავენ ხელს! - ავიჩემე და გამახსენდა, რომ მწვანეთა პარტიის ჩვენი, „მწვანე ჯვრის“ ფრაქციაც შემოწირულობებით არსებობს და თავის მხრივ, ესმარება – ადამიანს, განსაკუთრებით კი – მიტინგებზე დაზარალებულთ. „რაა ბუნება უადამიანოდ და პირუკუ?!“ - ვფიქრობდი.

მწვანე ჯვრის აქტიური წევრები: ინგა და ლიკაც მიტინგებზე დაზარალდნენ. ინგა 9 აპრილს, მხუთავი გახით იყო მოწამლული და მწვანეთა შემწევობით სანახევროდ განიკურნა. ლიკა?! ვასკამ ლურჯკაბა დაარქვა, იმიტომ რომ ლურჯთვალაა. ჩვენი ფრაქციის ლიდერია ვასკა, გელას მოადგილე. ლიკა შესულია სულ ახლახანს, 7 ნოემბერს რეზინის ტყვიებით დაზარალებულთა სიაში და უფასო მედიკამენტებით სარგებლობს. ჩემი ევროპელი მეგობარი გვამარაგებს.

ლიკაც ლუტრეოლებმა გაიტაცა და ერთხელაც მოხსენება წარმოგიდგინა სპილოს ზურგზე: „ლუტრეოლები, კავკასიის ტყის სიამაყე.“ იმ სხდომას არ დავსწრებივარ. ევროპაში ვიყავი სამოგზაუროდ. მოგვიანებით, ყველაფერი ვასკამ მიაჩნო. ლუტრეოლა გაცილებით კეთილშობილურია, ვიდრე მარტორქა და ბევრად მეტად სამოთხისებრი, ვიდრე სპილო, - ლიკას უთქვამს. გელა მოხიბლულა ამ სიტყვებით და მას მერეა სპილოს ზურგზე განმარტოვებით მასლათობენ. მარტოდ-მარტო დაეხეტებიან კავკასიის შერეულსა და ენდემურ ტყეებში. ტყის მცველებთან აფორმებენო ხელშეკრულებებს, - ვასკამ თქვა. ასეთ საქმეში ჩინელებიც ჩართესო, - ლიკამ განავრცო. - ვსწავლობთ და ვითვისებთ ბუნებას! - ხითხითებს გელა! - რაა მერე?! - თავს ვკითხე. ხოლო კატა კი ავისმომასწავებლად კრუტუნებს:

- ბუნება თანაბრად გულუხვია თითოეული მათგანისადმი, მაგრამ ისეთებიც აბადია, რომელნიც განსაკუთრებულად უყვარს და მათთვის მსხვერპლსაც გაიღებს! ისინი ბუნების უკიდევანო მფარველობაში იმყოფებიან! კატა-კატაა, - ვერაფერი გავიგე.

ეჰ, დღეს რაღაც უღიმღამოდ მიიზღაზნება დრო. ხაიში თუ ხუდონ-ჰესი? - ვეკითხები საკუთარ თავს. მინდა ხვალინდელზე ვიფიქრო და აი, ტელეფონზე ზარია. დავცქერი ნომერს. - ეს ინგაა! ინგა! იტყვის რაღაცას საგანგებოს! - ვფიქრობ და ყურმილს ვიღებ.

- ალო, ალო... - ადელვებუღია და სხაპასხუპით მომახლის, - ხვალ სპილოს ზურგზე არ მოხვიდე, აჯობებს შენთვის. ალბათ ვიშლებით, ალბათ მმართველ პარტიას ვუერთდებით. - თავში ათასმა ავმა აზრმა გამიელვა.

- რა დროა ახლა?! - ინგას მისამართით მეკითხება კატა.

- XXI საუკუნე! - ვპასუხობ.

- მთვარე აღარაა ის მთვარე! კატა კი ისევ კატაა! - ამოიკნავლა. სახტად დავრჩი. რაღას ვეტყოდი?! პირზე შემაშრა სიტყვები. ინგას რა უნდოდა, მაშინ ვერ გავიგე და გულცივად გამოვეთხოვე. ჩემთვის გავიფიქრე, - ვასკა არ შემცდარა, ინგა ციმბირულ ლუტრეოლას რომ მიაგვანა.

წაბლისფერები არიან ჩვენი ჯიშები. უღალკუდიანები ციმბირული ლუტრეოლები არიან. ტყის მაწანწალები ვიდრე შეუტყვედნენ, წითურებიც და ყავისფერებიც უფრო უსაფრთხოდ ბინადრობდნენ, ხიდან ხეებზე დახტუნაობდნენ მოხდენილად და აკნატუნებდნენ ველურ წაბლსა და თხილს. ყველაფერი შეიცვალა. „ოზონის სფეროა გახვრეტილი,“ - წუხან სპრინგფილდში და აღელვებთ – ასტეროიდები და კომეტები ნთქავენ თუ არა უანგბადს!

„ლამაზად ბრწყინავს ცისარტყელა! ყველაფერი კარგად ჩაივლის!“ - ვფიქრობ.

ერთი ბრუნი... მინდა ხვალინდელზე ვიფიქრო, მაგრამ გუშინდელი მახსენდება.

ვბრუნდებოდით თეთნულდიდან. უწინ ექსპედიციებს ერთობლივადაც ვაწყობდით და აი, შევჩერდით დედაქალაქის სამხრეთ-აღმოსავლეთ კიდეში, სახლებში გასანაწილებლად მოვემზადეთ. მზის დასავალი იწყებოდა და წითელ ნისლში ცურავდა გარემო. მზე ბორცვაკს ლამაზად აცრიდა ცეცხლოვან შუქს.

- ამიერიდან აქაც უნდა შევიკრიბოთ! – ბრძანა გელამ. გოგონები ახითხითდნენ და დაეთანხმნენ, “აჰა“ – ვასკამაც ამოდერდა. ის თითქმის ყოველთვის ყაბულს იყო. იმ ბორცვს სპილოს ზურგი შევარქვით.

დარშაიც შევეკრებილვართ და ავდარშიც. ერთხელ ავედი ღამითაც. ერთი ბრუნი, ორი ბრუნი, კიდევ რამდენიმე ბრუნი დაბლა და დაბლა... და უეცრად რაღაც რკინას ფეხი წამოვდე. – ეგ გაზსადენი მილი იყო, – მოგვიანებით ვასკამ ამიხსნა.

- ყარადალიდან ჩვენში გამოივლის და ჩრდილო-კავკასიამდე მიიკვლევს გზას, - ინფორმაცია ჩემს ევროპულ მეგობარს გადავეცი. დაინტერესდა და მერე წერილობით მივაწოდე აქაურ გაზსადენებზე ყველა ხელმისაწვდომი ინფორმაცია.

- ასეთი რამე აღარ ჩაიდინო! – დამტუქსა კატამ, - შიმშილით რომ სული გაგვძვრეს, ნულა მიაწოდებ! – გამაფრთხილა...

იმ დღეს სხვა თემებზე გადამქონდა ფიქრი.

- იცი?! ბიხარის შტატშია სინგბრუმი! – ბრძნულად კნაოდა კატა...

- სხდომა თუ არ შედგა?! – ვფიქრობდი ჩემთვის. ცხოველი კი ფანჯრის რაფიდან ავისმომასწავლებლად მიჩხაოდა, –

- სიღნაღში ყოფილხარ?! წნორის წყალი ჩამოუდის!

უღიმღამოდ მიიზღაზნებოდა დრო.

- 2008-ში რუსები ყარადაღის გაზსადენს ბომბავდნენ, - მოგვიანებით ვასკამ მითხრა.

მახსენდება და ვხედავ, ულტრაიისფერ სმოგში გახვეულ სპილოს ზურგს. ირგვლივ კაციშვილის ჭაჭანება არაა და ალბათ სადღაც შორს, ყვავი თუ ჩხავის.

- ყვავიც სამოთხისებრი ჩიტია და ბელურაც! – ფისო მეუბნება.

- რაა მერე?! რაა მერე?! – თავს ვეკითხები. ერთხელაც რომ განრისხდეს?!

- მუშკების გამო, მხუთავი აირების გამო, დახეთქილი გაზსადენების გამოისობით და იმიტომაც, რომ ჰესის გამო, შეიძლება დაიძიროს ხაიში!

- ცხარობენ სვანები! ეკლესიის აღებას არ დაუშვებენ! ხატთან ფიცს დებენ – ჩაშლიან მშენებლობას! – ცხარობს ვასკა.

- ასეთ საკითხებს ჩინელები მოგვიგვარებენ! – წამოსცდა გელას, - ფული აქვთ ბევრი!

- ნეტავ ჰაკერები უფრო ფულიანები არიან? – უხმოდ ვიკითხე.
- ერთხელაც შურს იძიებს ბუნება და იმას მოითხოვს, რაც წაართვეს, - თქვა კატამ. დღეს ხვალინდელზე მინდა ფიქრი...

აი, ზარია კარზე...

ვადებ და ვცნობ, ასე გამოიყურებიან მიტინგების დამარბეველნი! - ვფიქრობ. შემოლაგდნენ. მაგიდაზე მიმოფინეს რაღაც ოქმები. კატა ჩამოსტა ფანჯრის რაფიდან და აგიტატორებს ავად შეუბღვირა.

- ნატო-ში შევალთ? – მკითხეს. კატამ სტუმრების ფხოჭნა დაიწყო. ისინი შეცბნენ.

- ვარშავის პაქტი აღარ არსებობს! – ცხოველმა მომხდურებს შეჰკნავლა. მერე დაყვავებით მიკარნახა, –

- დროზე გაისტუმრე! თუ ესენი დარჩნენ ხელისუფლებაში, გაგვასახლებენ გეტოებში!

დაგუჯერე და გაგუშვი... რამდენიმე ბრუნი ხუთიოდ მილით დაბლა და აგიტატორთა ნაბიჯები მიწყნარდნენ. ხვალე...

შეგებით ამოისუნთქა ჩემმა კატამ, გემრიელად შეხვრიპა რძე და მერე კრუტუნის დაიხემა პურის ხეზე.

- მაწანწალები პურის ხის კავკასიაში გადმონერგვას აპირებენ. შხელდას, თეთნულდის, მყინვარწვერის ფერდობები ვერ მიიღებს, კლიმატია შეუსაბამო და მიწაც.

„აი, თურმე რისთვის იღწვიან ინგა და ლიკა“, ვიფიქრე, „აგროვებენ და აგროვებენ მასალებს და უცხოეთში ჰყიდიან!“

ყუათიანია პურის ხე, მზა საკვებს ისხამს. რომ გადმოირგას? „აღბათ გოგონები სიხარულით ტაშს შემოკრავენ და შებრაწული ორცხობილებით გაუმასპინძლდებიან ჩინელებს!“ - ვიფიქრე, ხოლო კატამ ჩემი ფიქრი სიგნალებით განაგრძო.

- ჩინელები თვალის ჩინივით უვლიან საკუთარ ჯიშებს, აქ მხოლოდ რელიქტები აინტრესებთ და...

- ლუტრეოლები – შევძახე. ამ თემაზე აღარ მომინდა სიტყვის გაგრძელება. კატამ მითვლიმა და აურდაურია სიგნალები.

- ნავთი კახეთშია! ნახშირი სვანეთში! ტყვარჩელში – ოქრო!

ერთი ბრუნი... ნილოსი ვირუნგიდან გადმოსჩქეფს! – ვფიქრობდი.

ორი ბრუნი... მანჭკვალა, ქამა, ხარისფაშვა, ტრედა, - სოკოს ქართული ჯიშებია, - თავს ვიმხნევებდი.

კიდევ რამდენიმე ბრუნი ათიოდ მილის სიმაღლეზე... ხაიში არ უნდა დაიძიროს და ჰესი უნდა აიგოს! –მტკიცედ ვიდექი აზრზე!

ხვალე სპილოს ზურგზე გაჯნდები! კვლავ ზარია: „30 000 ენდემური მცენარე აქვთ ჩინელებს და უვლიან!“ – ვიმეორებდი გულში და გავადე. ვასკა შემოვიდა. დაბნეული იყო ოდნავ და შემცბარი. რაღაც ფუთა მომაწოდა უხმოდ და სავარძელში მოვათავსე. კატა ფეხებში მიეფეთა. ლაპარაკობდა გაურკვეველად და უაზროდ. მივხვდი, მნიშვნელოვანს მიმაღავედა. „ხვალე ევროპელი მეგობარი დამირეკავს და ყველაფერს ვეტყვი,“ - აზრმა გამიელვა. უცებ ვასკამ გულისჯიბიდან ამოაძვრინა ბარათი. უხმოდ მითხრა:

„ყველაფერს აქედან შეიტყობ.“

„აღბათ, ტიპეტიც სასარგებლოა და მანჯურიაც, მაგრამ მე... მიყვარს – მყინვარწვერი!“ - ვფიქრობდი. წავიდა. კიბეებზე ჩამთავრდა ვასკას ნაბიჯები.

ხელადვე, როგორც წავიდა, კატა შეახტა ფუთას, სავარძლიდან გადმოაგდო და უდიერად დაუწყო ფხოჭნა. რას გავაწყობდი, გავხსენი და ჰოი, საოცრება! მბზინავი, ყავისფერი ლუტრეოლას ქურქი!

- უკან მივუგდე! – კატას მივახალე და ახლა კონვერტი გავხსენი... ყველაფერი გაცხადდა.

- ჩემი ევროპელი მეგობარი ხვალე აქ დარეკავს! ახლა იმაზე დავიწყე ფიქრი, ტყის მაწანწალისთვის ქურქი როგორ მიმეგდო!

სავარძელში გავათენე. კატა ფოსფორისებრ შემომციცინებდა რაფიდან. ასვლა გადავწყვიტე. . .

ერთი ბრუნი, ორი ბრუნი, კიდევ რამდენიმე ბრუნი ათიოდ მილის სიმაღლეზე და როგორც იქნა – სპილოს ზურგზე აღმოვჩნდი.

იქაურობას შორიასლოდან შევხედე. რკალად ისხდნენ ჩინელები და ქონიან მწვადებს ჭამდნენ, გელა შტიკივით იყო დარჭობილი, მანგოს სრუპავდა. ინგა და ლიკა ჩინელებთან სჯა-მასლაათში იყვნენ ჩართულები და სიხარულით ტაშიც შემოკრეს, შევხედე.

პირველმა ვასკამ შემაძინია და დაიბნა. ხან მე მაცქერდებოდა და ხანაც იმათ. ეტყობოდა, არც მწვადი უნდოდა დაეწვა და არც შამფური. საზოგადოებას მივუახლოვდი რამდენიმე ნაბიჯით. მოხსენების ხელნაწერი: „ხულონ-ჰესი. ხაიში“ ჩანთაში მედო. ახალა ჩინელმა დამადგა თვალი და წამოდგა.

„მთავარი მაწანწალა ეს უნდა იყოს!“ - ბოროტულად ვიფიქრე. ნელ-ნელა დავიძარი ჩინელისკენ. ისიც მიახლოვდებოდა, უშვერი ლანძღვით და ხელების ქნევით. მას სხვებიც შეუერთდნენ. სადღაც შორს ჩხაოდა ყვავი. ხელებით ჩემზე ანიშნებდნენ, ილანძღებოდნენ და ყვიროდნენ. „ქურქი! ქურქი! ქურქი!“ – აყვირდა ვასკა. არ შევეყოვდნი, ქურქი სწრაფად მოვიხსენი და მოვისროლე შურდულივით. ტორფიან ლელქაშზე დავარდა. ქურქს მისცვივდნენ.

ერთი ბრუნი... გამოვრბოდი... აღელვებულნი ვეშვებოდი დაბლა და დაბლა. ჩამი-ჩუმიც აღარ მესმოდა... „ამიერიდან აღარასოდეს ამოვდგამ ფეხს სპილოს ზურგზე!“ – ვიმეორებდი და უცებ ქარისაგან დაზნექილ ხეს შევეჩქეხე. ლუტრეოლასავით გაინაბა. ჰაერი ხარბად ჩავისუნთქე, სული რომ მომეთქვა და უცებ მხარზე ვიგრძენი მხურვალე ხელი. მივბრუნდი სხარტად და სახეში ჩავხედე. ვერ მივხვდი, ჩემი ევროპელი მეგობარი რას ფიქრობდა. ქურქი მომაწოდა – ტორფიან ჭაობში ამოთხვრილი ლუტრეოლა. უარის ნიშნად თავი ოდნავ შესამჩნევად გავიქნიე და ახლა უფრო მშვიდად განვაგრძე შინისაკენ გზა.

კატამ მომიწონა საქციელი და აღმოხდა:

- ქმედითუნარიანია ბუნების უმცირესი მისწრაფებაც და მისი სანახაობანი მარად ახალი. სიცოცხლე ბუნების უზენაესი გამოგონებაა.

სპრინგვილდელ მეგობრებზე აღარ ვფიქრობდი.

- ნეტავ რას ფიქრობს მწვანე ღმერთი?! – ვკითხე ჩემს კატას ორაზროვნად.

- ბალახი მწვანეა, რძე კი თეთრი, - ორაზროვნადვე მიპასუხა.

* * *

ავტორები

ციური ახვლედიანი – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგია, ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, ემერიტუს-პროფესორი

თეა ბორჩხაძე – საქართველოს საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის უნივერსიტეტის დოქტორანტი

ქეთევან გაბუნია – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რომანული ფილოლოგიის მიმართულების ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი

თამილა დავითაძე – ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ევროპეისტიკის დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ასისტენტ-პროფესორი

მარინა ზორანიანი – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ-მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

ხათუნა წიკლაური – საქართველოს უნივერსიტეტი, სოციალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი

ვერიკო ხუციშვილი – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ქართული ფილოლოგიისა და მედია-ტექნოლოგიების დეპარტამენტის დოქტორანტი

ირინა კვესელავა – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ-მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი

ნატო თხილავა – ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, გერმანისტი.

ჟურნალის რედკოლეგია

მაია ჩხეიძე – საქართველოს უნივერსიტეტი, ენების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

რუსუდან თაბუკაშვილი – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი

გიოლა ფურცელაძე – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ია ჩიქვინიძე – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

ჰანს რუდიგერ ფლუკი – ბოხუმის უნივერსიტეტის პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი

კულპაშ ბეიბიტოვა – ვერაზის გუმბილიოვის სახ. ეროვნული უნივერსიტეტის პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი (ქ. ასტანა)

ტანია გრისჰამერი – ფილოლოგიის მაგისტრი (DAAD)

ქეთევან გაბუნია – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, რომანული ფილოლოგიის მიმართულების ხელმძღვანელი, პროფესორი

ია ბურდული – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

მარია მიხაილოვა – მოსკოვის ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, რუსეთის საბუნებისმეტყველო აკადემიის აკადემიკოსი

სილვია ბოტევა – სოფიის წმინდა კლემენტ ოპრიდელის სახელობის უნივერსიტეტი, რომანული ფილოლოგიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ტატიანა მეგრელიშვილი – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ალბა გრაციანო – იტალიის ქ. ტუსციას უნივერსიტეტი, ენების ცენტრის დირექტორი, ფილოლოგიის დოქტორი, პროფესორი

ალესანდრა სპადაფორა – იტალიის ქ. ტუსციას უნივერსიტეტი, ენების ცენტრი, ფილოლოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

გიორგი ყუფარაძე – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

რუსუდან გოცირიძე – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტი, ლიბერალურ მეცნიერებათა დეპარტამენტი, ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, პროფესორი, ოქსფორდის საუნივერსიტეტო საზოგადოების ასოცირებული წევრი

Редколлегия журнала

Майя Чхеидзе – Грузинский университет, руководитель департамента языков, доктор филологических наук, профессор

Русудан Табукашвили – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, академический доктор филологии, профессор

Виола Пурцеладзе – Тбилисский государственный университет им. Иванэ Джавахишвили, доктор филологических наук, профессор

Ия Чиквинидзе – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, академический доктор филологии, ассоциированный профессор

Ганс Руддигер Флук – Профессор Бохумского университета, доктор филологических наук, профессор

Кульпаш Бейбитова – Профессор национального университета Евразии им. Гумилева (г. Астана), доктор филологических наук

Таня Грисхаммер – Магистр филологии (DAAD)

Кетеван Габуния – Тбилисский государственный университет им. Иванэ Джавахишвили, факультет гуманитарных наук, академический доктор филологии, руководитель направления романской филологии, профессор

Ия Бурдули – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, академический доктор филологии, ассоциированный профессор

Мария Михайлова – Московский государственный университет им. М. Ломоносова, доктор филологических наук, профессор, академик Российской Академии Естественных Наук (РАЕН)

Сильвия Ботева – Софийский университет им. Святого Клементя Охридского, руководитель департамента романской филологии, профессор

Татьяна Мегрелишвили – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, доктор филологических наук, профессор

Альба Грациано – Университет г. Тусция (Италия), директор центра языков, профессор

Алессандра Спадафора – Университет г. Тусция (Италия), доктор филологии, ассоциированный профессор центра языков

Георгий Купарадзе – Тбилисский государственный университет им. Иванэ Джавахишвили, факультет гуманитарных наук, академический доктор филологии, ассоциированный профессор

Русудан Гоциридзе – Грузинский технический университет, факультет бизнес-инженеринга, департамент либеральных наук, академический доктор филологии, профессор, ассоциированный член Оксфордского Университетского Общества

Editorial board

Maia Chkheidze – Head of the Languages Department of Georgian University, Doctor of Philological Science, Professor

Rusudan Tabukashvili – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Department of Liberal Sciences, Academic Doctor of Philology, Professor

Viola Purzeladze – Tbilisis' State University, Doctor of Philological Science, Professor

Ia Chikvinidze – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Department of Liberal Sciences, Academic Doctor of Philology, Assosiated Professor

Hans Rudiger Fluck – Professor of the Bokhums' University, Doctor of Philological Science

Kulpash Beibitova – Gumilev's National Eurasian University (Astana), Doctor of Philological Science, Professor

Tanya Griskhamer – Master of Philology (DAAD)

Ketevan Gabunia – Tbilisis' State University, Faculty of Humanitarian Sciences, Head of the Dirrection in Romanian Philology, Academic Doctor of Philology, Professor

Ia Burduli – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Department of Liberal Sciences, Doctor of Philology, Assosiated Professor

Maria Mikhailova – Moscow's State University, doctor of Philological Science, the academician of Russian Academy on the Nature Study (RANS)

Sylvia Boteva – Sofia's Uniersity of Holy Klement Okhridsky, the leader of the romanian philology department, professor

Tatiana Megrelishvili – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Department of Liberal Sciences, Doctor of Philological Science, Professor

Alba Graziano – University of Tuscia, Italy, Language Center Director, Professor

Alessandra Spadafora – University of Tuscia, Italy, Language Center, Doctor of Philology, Assosiated Professor

Georgi Kuparadze – Tbilisis' State University, Faculty of Humanitarian Sciences, Academic Doctor of Philology, Assosiated Professor

Rusudan Gotsiridze – Georgian Technical University, Business-Engineering Faculty, Department of Liberal Sciences, Academic Doctor of Philology, Full professor, the associate member of Oxford's University Society